

A politikai helyzet:

Kiméletlen birkózás a kormányhatalomért

Bratianu György és Duca pisztolypárbaja

Bukarest, július 2.

Az újonnan megalakult kamara végzett az összes formalitásokkal. Igazolta a választásokat, megsemmisítette a kommunista mandátumokat, elnökséget választott és tessék-lássék megvitatta a trónbeszédet. Az ember ezután azt várhatta, hogy kezdődik a komoly munka. Elvégre új kormány, új parlament, új ellenzék került az élre: illő, hogy jól sepperjenek.

Ha valaki harminc évig készül a miniszterelnökségre, mint ahogyan ezt Jorga tette, akkor elvárható, hogy tele legyen gondolatokkal, tervekkel és alkotásokkal az iszákja.

Az alkotó munka helyett azonban a parlamenti viharok aranykorszaka következett be. Szombaton Goga állott az emelvényre s „kivégezte” a kormányt és a liberális pártot. Azt mondják, beszéde nagyszerű volt. Mindig jó szónoknak ismerték, de így nem remekelt soha. Nyögte súlyát Jorgának büszke céd-rusa és a liberálisok aranymakkot termelő tölgye.

A következő ülésen Cuza professzor hajtott végre hősiest kirohanást. Előtt az öreg tanár felszólalása valamennyire komikus művelet volt. Még akkor is, ha csak egy embert vagy egy pártot támadott. Most valamennyi párt ellen hadakozott, mégis figyelemmel hallgatták, sőt a végén vastapsot is kaptak. Mégpedig a kormánypárttól. — Ugyanis a többséget nem támadta. Mert a többség nem párt, hanem pártonkívüli párt. Mintha összegyülekeznek 200 ember s azt mondja, mi nem vagyunk csoport, hanem csoportonkívüli csoport. Mi azért csoportosulunk, hogy megszűntessük a többi csoportosulásokat.

Majd Bratianu György állott fel az emelvényre. A liberális pártot igyekezett több-kevesebb eredményességgel kivégezni. Végül Duca válaszolt valamennyi felszólalásra. Okos ember, telve maró szatírával. Kiugratta a nyulat a lokorból. Bratianu György párbajra hívta ki a beszéd után. Goga pedig felugrott helyéről és a kamara nyílt színe előtt elmondotta, mit mondott neki Duca négy szemköz a királyról.

Ugyanis a vita mindvégig a király magas személye, illetőleg a restauráció kérdése körül fogott. Valamennyi párt, valamennyi politikus igyekezett bizonyítani, hogy ő volt a leglojálisabb, ő fogadta legnagyobb örömmel a felséget, — illetve azt igyekezett bizonyítani a többi pártokról, hogy ők voltak a legkevesebbé lojálisak s ők fogadták a legkisebb örömmel a felséget.

Mi értelme van ennek a disputának? A királykérdés régen és mindenki megelégedésére le van zárva. Egyáltalában semmi sem indokolja azt, hogy erről most utólagos megbeszélések folyjanak. Hogy emiatt gyűlölködően hajbakapjanak, durván vádolják és leleplezzék egymást, előírásák a tört és párbajozzanak.

Ezt mondja az egyszerű, józan ész.

De aki ismeri a kulisszamögötti helyzetet, az tisztában lehet azzal, hogy az összecsapások igenis idejénvalók, meg van a maguk különleges értelme, az ugyanis, hogy máris megindult a küzdelem a kormányért.

Azért a kormányért, mely Jorga után fog következni.

Goga, Lupa, Bratianu György és Duca összecsapásai helyezési küzdelmet jelentenek. Tisztázni akarják a sorrendet, hogy ki következék Jorga után.

Hogy átfogó képünk legyen, a helyzet a következő:

Valamennyi párt támadja a kormányt. Egyetértenek abban, hogy egy olyan összevissza alakulat, mint amilyen a Jorga—Argetoianu kabinet is, melynek nincsen kormányzati programja és amely mögött nem áll országosan szervezett, egységes párt, soká nem tarthatja magát. Egyöntetűen hangoztatják, hogy pártkormányzatnak kell következnie.

Tehát valamennyien nyílt vagy kevésbé nyílt ellenséges hadállást foglaltak el Jorga ellen. Hogy védekezik ezzel szemben Jorga? Igyekezik a párt-kormány elméletét kompromittálni. Ezt úgy érheti el, hogyha magukat a pártokat teszi lehetetlenné.

Erre a feladatra Cuzát választotta ki. Innen, hogy Cuza valamennyi párt ellen hadakozik, éppen úgy támadja Luput, mint Gogát, vagy Bratianu Györgyöt, mint Ducát. S innen, hogy a kormánypárt, sőt maga a kormány is egységesen áll a jassii professzor háta mögött, megtapsolja, megvédi, súlyt ad neki. Cuza egész életében mulatságos

mellékfigura volt a román politika saktábláján, most kinőtte magát, ő lett a többség leader-e. Számolni kell vele. Azelőtt legfőljebb hitközségi elnökök és rabbik, valamint a rendőrhatalóságok számára képezett problémát, most az ország vezető politikusi állanak szemben vele, komolyan fogadják vágásait és komolyan igyekeznek lesújtani rá.

Egyrészt tehát valamennyi ellenzéki párt támadja a kormányt, melynek siettetni akarja előrelátható bukását. Másrészt azonban hadakoznak egymás között is, mert tisztázni akarják a sorrendet, hogy ki jöjjön.

Legtöbb esélye a liberális pártnak van. Egy évvel ezelőtti magatartása, a restauráció körüli merevsége hovatovább elfelejtődik. A pártnak 80 képviselője van, politikai gyakorlata, szimata, befolyása szinte példátlan.

Mikor a felség visszatért, mindenki azt hitte, hogy ez a párt mindörökké vagy beláthatatlan hosszú időre meghalt. Ehelyett újratámadt. Újratámadt annyira, hogy kormányképes, sőt a legtöbb esélye van.

Duca nyíltan utalt arra beszédében, hogy a Jorga—Argetoianu kabinetet csak átmenetnek lehet tekinteni. S ki jöhet utánuk?... Nos, ki jöhet?

Mintán a valószínűség ez, hogy éppen Ducák jöhetnek, tehát a többi ellenzéki pártok a kormányon kívül a liberálisoknak rugtattak neki leginkább. Kikeresték az a pontot, ahol Ducák a legérzékenyebbek.

Igy merült fel a restauráció kérdése. Ha már a véletlen s az események különös kialakulása úgy hozta magával, hogy a liberálisok nem roppantak össze

sze s nem haltak meg, akkor megpróbálják Ducákat az udvar előtt lehetlenné tenni. Felolvasnak rég elmondott beszédeket. Előráncigálnak avitt határozatokat. Sőt odáig mennek, hogy négy-szemközt beszélgetéseket visznek ki a nyilvánosság elé.

Durva, — sőt tekintve azt, — hogy az udvarról van szó — tapintatlan küzdelem folyik a koncert. Ezért remekelt annyira Goga. Fel akart rukkolni az első helyre. A kormányravarakozó pártok első helyére.

Nincs kizárva, hogy sikerült neki.

Egyedül a nemzeti parasztpárt hallgat. Egyet-egyet odavág, egyet-egyet rásujtanak, de nagy általánosságban kívül esik a koncharcon. Egyelőre ugysem kormányképes. Tisztában van azal, hogy sokat kell bünözniük a többi pártoknak, míg ismét ő kerülhet a trambulínr.

A hatalomért folyó ez előzetes küzdelemnek máris van egy eredménye: Bratianu György, az ifju-liberálisok elnöke személyében megtámadottnak érezte magát attól a tónustól, melyet Duca válasz-beszédében használt.

A legifjabb Bratianu erre tegnap délután a kamara folyosóján provokáltta Ducát.

Bratianu segédei Soutza tábornok és Strudza repülőezredes, míg Duca Mar-darescu tábornokot és Tatarescu volt államtitkár nevezte meg megbízottainak. A segédek ma reggel tartották első tanácskozásukat. A hangulat úgy mutatja, hogy az incidenten nem lehet békésen elintézni s a fegyveres összecsapás az ellenfelek között elkerülhetetlen.

Azonnal letartóztatnak mindenkit, aki a bankbetétek kivételére izgat

A belügyminisztérium körtávirata a prefektusokhoz

Bukarestben helyreállt a nyugalom

Bukarest, július 2.

A belügyminisztérium ma délelőtt körtáviratot küldött az összes vidéki prefektusokhoz, akiket arra utasít, hívassák magukhoz a városokban működő újságírókat és a bankokról elterjedt rémhírekkel kapcsolatban hívják fel figyelmüket az alaptörvény fokozottabb szemellett tartására.

A körtávirat hangsúlyozza, hogy

nincs sem Bukarestben, sem a vidéken egyetlen bank sem, amelynek ok volna a nyugtalanságra.

A belügyminisztérium utasítja szerveit, hogy

mindazokat, akik a zavarosban halásznak és arra buzdítják az embereket, hogy vegyék ki betéteiket a bankokból, haladéktalanul tartóztassák le és adják át az ügyészségnek.

A tegnapi incidens után a fővárosi bankok körül a hangulat ugyszólván teljesen megnyugodott. Ma már csak egészen elenyésző számú betétes jelent meg az egyes pénzügyintézetekben betétjükért követelvényt amit a bankok azonnal rendelkezésükre bocsátottak.

Pénzügyi körökben megállapítják, hogy a run nem lett volna ilyen mértékű, ha a főbb bankok közös értesítést bocsátottak volna ki a közönséghez, hangsúlyozván abban, hogy éjjel és nappal nyitott pénztárlakokkal állanak a felek rendelkezésére és annyi pénzt adnak, akár kötetlen, akár kötött betételre, amenynyit óhajtanak. Ilyen nyilatkozat láttára a betétesek nyugodtan hazatértek volna, amint hogy a Banca Nationala kommiunikéje lényegesen hozzájárult a kedélyek meg-

nyugtatózásához.

Videkről is teljes nyugalomra jelentenek. Tegnap délután egyébként Argetoianu pénzügyminiszter és Anghelescu, a Banca Nationala kormányzója megbeszélést tartottak és megvizsgálták azokat az intéz-

kedéseket, amelyeket a Banca Nationala a run-hangulat megállítására életbeléptetett. Anghelescu kijelentette a sajtónak, hogy, hála a Banca Nationala intézkedéseinek a fennakadás nélküli forgalom biztosítottak látszik az összes bankoknál.

Még mindig tart a budapesti szavazatok összeszámolása

Szegeden: Klebelsberg, Rassay és Peyer jutottak mandátumhoz

Budapest, július 2.

A magyarországi parlamenti választások utolsó fejezete most zajlik le a belügyminisztériumban. Most folyik és az egész napot a késő esti órákig igénybe veszi a budapesti és vidéki titkos kerületekben lezajlott szavazás eredményének összeszámolása. Az eredményt a belügyminisztérium csak a szavazatok teljes összeszámolása után, az esti órákban teszi közzé.

A legnagyobb érdeklődés természetesen a budapesti és környéki titkos kerületekben folyó választási küzdelem végeredménye iránt nyilvánul meg. A szavazatok összeszámolása, amint jeleztük, nem készült el, de általánosságban megállapítható, hogy a budai kerületben a keresztény pártok, míg az északi kerületben a baloldali pártok nyomultak előre.

Mig a budapesti kerületek eredménye csak az esti órákban lesz ismeretes, a

szegedi titkos kerületek választási eredménye már végleges. Mandátumhoz jutott Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter 14.244, Peyer Károly 6861 és Rassay Károly 5214 szavazattal.

Megisméllődött a szaloniki borzalmak éjszakája

Athén, július 2.

Bár a hatóságok a legszigorúbb intézkedést fogantatosították, szerda éjszaka folyamán mégis megisméllődött a gyújtogatás. A zsidó negyed fegyveres őrsg vette körül, hogy a gyanus elemeket távol tartsák, de az éjszaka beálltával mintegy ötezer főnyi tömeg behatolt a zsidó negyedbe és tüzes csővát dobott a még épen maradt házakra. Az éjszakát hatalmas lángenger világította át reggelre ismét ötvennégy zsidó család váj hajléktalanná.

Szatmár megszabadult az adókinzásoktól

Emberségesebb adóbehajtással több adót szedtek be, mint az adószadizmussal

Szatmár, július 3.

Na végre jót is írhat már az ember ebből az elavanyodott, szomorú városból. És éppen az adózással kapcsolatban, holott ezen a téren nemrég Szatmár vezetett az egész országban a maga adónyomoruságával. Olyan adószadizmust, amely embertelenség és esztelenség olyan tozódása folyt ebben a városban éveken át, hogy följegyzésre méltó az új szellem, amely az adóbehajtás körül újabban uralkodik és amely azt is bizonyította, hogy megértőbb, emberségesebb behajtási módok mellett is lehet annyi adót beszélni, mint az emberek megnyomorisásával. Sőt.

A szatmári állami adóhivatal élére nemrégiben Pandeale Costescu került főnöknek. Messziről jött és így sok jót nem vártak tőle a szatmáriak, akiknek eddig sem sok öröme volt az adófőnökökben és adminisztrátorokban. Costescu Pandeale adófőnök azon kezdte, hogy tisztességes, kollegiális hangon beszélt a tisztviselőkkel, akik az Andreicutiu pénzügyigazgató rezsimje alatt csatúrvaságokat hallottak. És az új adófőnök arra utasította az adóhivatal tisztviselői karát, hogy a legteljesebb szigorral járjanak ugyan el az adóbehajtásnál, de emberségesen, szép szóval igyekezzenek kötelességük teljesítésére rábírní az adóhátalékosokat, akiknél csak a legvégső esetben szájuk rámagukat a lefoglalt tárgyak elhurcolására.

Rávezette az új adófőnök az addig mindig terror alatt tartott adószedőket arra, hogy a lefoglalt butorok és egyéb tárgyak elhurcolása nem érdeke a kincstárnak, mert az adózók csak addig ragaszkodnak a holmijukhoz, míg azokat ki nem viszik a lakásból. Ha elcipeltek a holmit, ha ugys megvolt a szegény, akkor már nem érdekli többé a szegény meghajszolt embert az elcipel butor. És arra is rámutatott, hogy a kincstár nem kapja meg a maga követelését az elvitt butorokért, mert azok a cepelkedésben, a raktárakban való hánykolódásban annyira tönkremennek, hogy alig adnak néhány lejt értük az árveréseknél.

A városban reményteljes érdeklődéssel vették észre az adóhivatalnál beállott nagy változást és ahova csak átokkal, keserűséggel, reménytelenséggel jártak az emberek, most bizalommal fordulnak a szatmáriak az új adófőnökhöz. És nem is eredménytelenül. Egyik szatmári kereskedő, aki megszokta a régi rezsim alatt, hogy az adóbehajtásnál nincs irgalom, nem mert magában fölmenni az adóhivatalhoz halasztást kérni, hanem a Kereskedelmi Társulathoz fordult, ahonnan Weisz Zoltán ügyvezető elnök megy föl a kereskedővel az adóhivatalhoz. A baj igen nagy. Mára van kifizetve az árverés az adóhátalé miatt a kereskedő lefoglalt holmijára és ugyancsak ma jár le egy váltója. Pénze csak az egyikre van. Ha kifizeti az adó tartozását, nem tartják meg az árverést, de megvitatolják a váltóját, mert ez már az a bizonyos harmadik hétköznap a lejárát után és akkor vége a kereskedői becsületnek. Csak 2-3 napi türelmet kér az adófőnöktől.

Még néhány héttel ezelőtt — az Andreicutiu-rezsim alatt — abban az órában kihuroolták volna ennek a kereskedőnek minden holmiját az adóhivatal patkányokkal teli raktáraiba, nem törődve avval, hogy a kereskedő tönkre megy az elvitt holmi pedig elértéktelenedik. Most: az új adófőnök átgondolja a helyzetet, előre látja a lehuzott redőnyt az üzletben, a kincstár elvesztett adókövetelését és négy napi haladékot ad a kereskedőnek.

Boldogan viszi a pénzt a kereskedő a váltó rendezésére és harmadnap ott van az adóhivatalban az adója rendezésére. Három napig nem mehetett ki egy bani sem az üzletből, gyűjtötték az adóra, mert a főnök előtt, aki olyan megértő volt, nem veszhet el a becsület.

Az esetnek persze híre megy a városban és egyszerre olyan adó-morál üli meg az embereket, amilyent évtizedek óta, de talán sohasem láttak ebben a városban. Az emberek becsületbeli kötelességüknek tartják, hogy minden erejük megfeszítésével rendezzék az adó tartozásukat, nehogy az új főnöknek hivatali kellemetlensége legyen. És megértőbb a csoda, hogy ilyen mértékű len nyomoruságban, ami ebben a városban uralkodik, mégis befolyt négymil-

ió lej június hónapban. Akkor összeg ez, amit hosszú hónapok óta nem tudott tulhaladni az adóhivatal minden kiméletlenség és embertelenség dacára sem.

Pandeale Costescu adófőnök nem kevésbé megértő és lelkiismeretes a kifizetések tekintetében sem. Amíg ezelőtt az volt a szatmári pénzügyigazgató célja, hogy minél több pénzt szállítson el innen, addig az új adófőnök igyekszik a nála kiutalt összegeket ki is fizetni. Annyira megy, hogy adóegzekúciók helyett maga megy el azokhoz, akiknek nagyobb adó tartozásuk van és kéri őket, hogy ha tehetik, fizessenek a tartozásukra, mert a zadóhivatalnak is fizetni valója van és ha a felek nem fizetnek,

Ideiglenes javaslat a törvénykezés egységesítésére

Csakugyan megszűnik a közjegyzői intézmény

Bukarest, július 2.

Hamangiu igazságügyminiszter ma a saját képviselői előtt bejelentette, hogy elkészítette a törvénykezés egységesítéséről szóló törvényjavaslatát. Mint ismeretes, a csatolt területeken még máig, az egyesülés előtt érvényben volt törvények szerint ítélik meg. Az igazságügyminiszter javaslata ezen akar változtatni, amikor az ország egész területén egységes törvényeket vezet be.

Humangiu igazságügyminiszter javaslata nem oldja meg véglegesen ezt a problémát, hanem

egyelőre csak átmeneti jellege van az elkészített egységesítő javaslatának.

Ugyanigy történt Franciaországban is, ahol néhány évig, míg a német és francia törvénykönyveket alapos revízió alá vették, átmeneti-törvényjavaslatokkal egységesítették a kétféle törvénykezési rendszert.

Az igazságügyminiszter a megtartott sajtókonferencián bejelentette, hogy átmeneti tör-

Igy kell lég és napfürdőt venni!

A napfürdő előtt, amelynek egyébként sosem szabad nedves testtel történnie, alaposan be kell dörzsölnie magát

NIVEA - CRÉMMELELAJAJAL

Mindkettő, mint egyedüli a maga nemében, tartalmazza a bőrökön, bőrpólo euceritet, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek — még borus időben is — a kívánt szép barna színt.

Nivea-Crémmele: Lei 16.00—72.00. Nivea-Olajjal: Lei 55.00, 85.00

Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

ugy az adóhivatal sem tud fizetni. Az emberek persze erre a fellépésre minden erejüket megfeszítve igyekeznek fizetni valamit az adó tartozásukra.

Lám, így is lehet adót szedni, nemcsak szadista kegyetlenséggel, rendőrrel, harminc fuvarossal, külön szerződöttet dobosokkal és halálra hajszolt adóhivatalnokokkal. Csak lélekzetet engedjenek venni, többre jutnak velünk.

És még valamit: Az újságíróknak is jóleső érzés, hogy egyszer végre jót is mondhat valakiről, akinek hatalom került a kezébe és nem él vissza vele.

Kertész László.

vényjavaslata magában foglalja, a csatolt területek törvénykezéseiből mindazt, ami jobb és fejlettebb a régi királyságban bevezetett törvénykezési rendszernél.

Igy az egész ország területén bevezeti a telekkönyvi, árszékeli és anyakönyvi intézményeket, a nagykorúsítási eljárást, a törvénytelen apa felelősségét, a kiskorúak bírói jogát, a becsületvédelmi intézkedéseket. Az örökösödési eljárások során bevezetik az életben maradt házastárs örökösödési jogát az elhalt után.

Az új Hamangiu-féle javaslat teljesen új-jászervezi a közjegyzői intézményt, amennyiben a jelenlegi közjegyzőket a bírói karban fogják elhelyezni és az új közjegyzők eddigi munkakörét erre a célra megbízott bírókra ruházzák. Az igazságügyminiszter még kijelentette, hogy javaslatát a legszélesebb nyilvánosság bevonásával akarja letárgyalatni és egyetlen cél vezet: semmilyen szerzett jogot sem akar megszüntetni.

Kényes kérdések a kamarában

Nem lefejt szó a parasztladosságok általános moratóriumáról

Bukarest, július 2.

Hiába a júliusi, szinte tropikusnak mondható hőség, a parlament mindkét testülete, különösen azonban a kamara, napról-napra, nemcsak az éjjeli üléseken, hanem délután is, csaknem teljes létszámmal működik. A kormánytöbbség újdonsült s tudvalevő, hogy az új sprü jól söpör. Olyan a lelkesedés, hogy a friss-süti képviselők még feleségeiket, családjait és ismerőseiket is magukkal hozzák, hogy a kánikula helyett az érdeklődés, bámulat és egyéni ünneplés verőfényében sütkéreshessenek. A karzatok a „szürke” üléseken is zsufoltak.

A szerda délutáni ülésen napirend előtt elősnek D. R. Joanitu, volt államtitkár szólt fel. Kérdést intézett Argetoianu pénzügyminiszterhez, miért függesztette fel az állás-halmaz ellen hozott törvény alkalmazását, amikor ezzel jelentékenyen csökkenteni lehetne a költségvetési kiadásokat? Argetoianu azonnal válaszol s bejelenti, hogy ellenmondásainak a kiküszöbölésével hajlandó rövidesen alkalmaztatni a törvényt.

A FÖLD

Robu cuzista szenvedélyes lendülettel eszteli a bukovinai parasztság kétségbeesztő helyzetét. A rettenetes kamatok és a gabona értéktelenedése veszedelmes anyagi romlásba taszították a földművelőket, egymást érik az árverések s az „idegenek” mindinkább kihúzzák a parasztság lába alól a földet. Kéri, hogy legalább az őszig, a termés begyűjtéséig, moratóriumot adjanak a parasztladosságokra. Jorga miniszterelnök és Hamangiu igazságügyminiszter kijelentik, hogy általános jellegű intézkedésről nem lehet szó, de közigazgatási uton mindent megtesznek, hogy megvédjék a parasztság megélhetését. Mircea Djuvara liberális javasolja, hogy ugyanugy, amint nem szabad lefoglalni adósságba a tisztviselők egész fizetését, tartsák tiszteltetben a megélhetéshez feltétlenül szükséges birtokot is. Jorga

azt tartja, hogy legalább egy hektár földnek érintetlenül kell maradnia.

Alexe lupista bizonyos sikkasztásokra hivatkozva, csodálkozik, hogy az új kormány

sem áll elő a tisztviselői vagyonok ellenőrzésének a javaslatával. Jorga miniszterelnök általános derűtlenség közepette azzal hárítja el a kényes kérdés megválaszolását, hogy „dobbal nem lehet perebet fogni”. Mihalache hangoztatja, hogy a nemzeti parasztpárti kormánynak szándékában volt, de nem volt ideje meghozni ezt a feltétlenül szükséges törvényt.

A napirend során Mirtó, volt miniszter, élesen bírálja a közigazgatási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely, szerinte, nem egyéb, mint az alkotmányos elvek felüggesztése. Elutasítja azt a beállítást, mint-ha a nemzeti parasztpárt közigazgatási reformja két és fél milliárdos többletkiadást jelent, mert valójában csak száz millióba került, ennyit pedig megér a decentralizáció és a központi intézmények tehermentesítése, amely célból most a közönséget egyszerűen kiültik a hivatalokból. Ezen a téren a kormány eljárását teljesen alkotmányellenesnek minősíti, ami keservesen megbosszulhatja magát.

A DIKTATURA

Az éjjeli ülést Petrovici, volt averescanus közoktatásügyi miniszter nagy beszéde uralta, amellyel védelmébe vette a Jorga-kormányt a különböző vádakkal szemben. Bár kívül áll a pártokon, ez a kormány mégis teljesen alkotmányos. Ami azt a kifogást illeti, hogy a kormány nem eléggé összeforrot és egységes, kéri, melyik párt dicsekedhetik most ezekkel az erényekkel.

Sok szó esik mostanában a diktatúráról, — ugymond Popovici. — Nem látja be,

miért félnek általában a diktatúráról, amikor ez többnyire csak olyankor jön, amikor meg kell akadályozni az ország anarchizálódását.

Az olasz fasiszta diktatura előnyeit senki sem vitathatja el. Egyébként a Jorga-kormány nem diktatura, hanem csak tekintély-kormány, illetőleg annak kell lennie. Azt a meggyőződését fejezi ki, hogy az ellenzék is hamarosan meg fogja érteni az idők szavát és csatlakozni fog a kormányhoz.

Miután Fischer Tivadár zsidó képviselő felolvasta pártja nyilatkozatát a felirati vi-

tához, Isac, az uzsora-ellenes liga képviselője, hevesen támadta a kormányt amiatt, hogy nem tett eddig semmit a kamatuzsora leküzdésére. Jorga szemére veti a szónoknak, hogy a fennálló rend ellen lázít, Isac azonban a többségiek süri közbeszólásai ellenére is hangoztatja, hogy a kapzsi tőke tönkreteszi a kisbirtokot.

A SZENATUSBAN

a napirendelőtti felszólalások során Lascarov-Moldoveanu tiltakozott a magántisztviselők munkaidejének törvénytelen meghosszabbítására és a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény állandó megszegése ellen, majd Pilat szenátor felvilágosítást kért a Németországgal kötött kereskedelmi szerződésről.

Manoilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter nagyobb expozéban fejtette ki erre, hogy a német-román egyezmény az első szerződés, amely a preferenciális vámrendszert alapján jött létre. A szerződés nagy előnyöket jelent a romániai mezőgazdaság számára, ezek ellenében viszont a Németországnak adott engedmények senkit sem aggaszt-hatnak.

Condruş maramarosi képviselő felpanaszolja, hogy beszüntették a Maramarosz-egyetlen közötti cseh—lengyel peage-vonalat, amelyre pedig gazdasági szempontból nagy szükség volt. Valcovici közlekedésügyi miniszter azzal magyarázza a dolgot, hogy ezek a vonatok sok ráfizetést eredményeztek, de mégis igyekezni fog átmeneti megoldást keresni, hogy a maramarosi lakosság ne szenvedjen.

A napirend során Manoilescu nagy beszéde után a szenátus megszavazta a válaszfeliratot.

Titokzatos robbanások 3 szerbiai pályaudvaron

Belgrád, július 2.

Kedden este három jugoszláv pályaudvaron: Eszéken, Ogulinban és Belgrádban a külföldről Szerbiába irányított vasúti teherkocsikban robbanás történt. A robbanások, amelyeknek okát egyelőre nem sikerült kideríteni, súlyos anyagi kárt okoztak a szerb államvasutaknak. Kormánykörök véleménye szerint a merényletet külföldön élő emigránsok készítették elő.

Elkészült az új spanyol alkotmánytervezet

Madrid, július 2.

A több évszázados monarchikus kormányforma megdöntése után az új spanyol kormány megtette a szükséges előkészületeket az alkotmány megváltoztatására és bizottságot küldött ki a közársaság alkotmányának elkészítésére. Az alkotmányt szövegező bizottság majdnem teljesen elkészült a tervezettel, amelynek néhány fontos részletét már a spanyol lapok is közzé tették.

Az új spanyol kormány egyik nevezetes intézkedése az lesz, hogy megszünt minden nemesi címet és kiváltságot. Elismeri a magántulajdon elvét s biztosítja a szabad vallásgyakorlatot, s saját és szakszervezeti szabadságot. Az új alkotmány a népoktatást minden vonalon kötelezővé teszi.

A spanyol köztársaság törvényhozó testületeinek összetétele a következő lesz: A kamara 460 képviselőből, a szenátus 260 szenátorból állana. A parlament minden tagja négyéves mandátummal vesz részt a törvényhozás munkájában. Az új alkotmány megreformálja a választási jogot is, mert minden 21 éves férfinak és nőnek megadja a szavazati jogot.

A köztársasági elnök mandátumának idejét az új spanyol alkotmány 6 évben állapítja meg.

— A MAGAS ADÓK MIATT A LENGYEL AUTÓTULAJDONOSOK BESZÜNTETTEK A FORGALMAT. Varsóból jelentik: A lengyel autótulajdonosok elhatározták, hogy az elvált, teljesen magán adók ellen utolsó tiltakozásul, járműveiket kivonják a forgalomból. Néhány napon belül tehát Lengyelország területén megáll az autógorgalom, mert a bér autók tulajdonosai mintegy 15.000 kocsi helyeznek üzemben kívül és körülbelül 20 ezer alkalmazottat bocsátanak el a szolgálatból.

Csütörtök este fél 10 órakor ad végleges választ a francia kormány Hoover javaslatára

Doumer köztársasági elnök elnökele alatti minisztertanács dönt véglegesen

London, július 2.

Angla és Amerika érdeklődése még mindig Páris felé fordul. Minden merevsége és elzárkózottsága mellett Franciaország maga is módot keres arra, hogy a rendkívül kényes és zúgott nemzetközi helyzetben mentse a menthetőt. A kamara külügyi bizottsága Loucheur elnökele alatti értekezést tartott, hogy a Németországnak nyújtandó segítség módjait megvitatják és megkeressék. A külügyi bizottság ma, csütörtökön folytatja a megkezdett vitát, amely az amerikai javas-

lat sorsára nézve minden bizonnyal döntő jelentőségű lesz.

A kamara külügyi bizottsága ugyanis az értekezlet eredményéről jelentést tesz a kormánynak, amely azonnal minisztertanácsot tart és határozatát közli Doumer köztársasági elnökkel is.

Csak ezután dől el az amerikai javaslat sorsa. A ma délutáni és esti órák egészen fél 10-ig a lázas és idegtépő várakozás jegyében telnek el. A francia kormány hivatalos bejelentése szerint az amerikai javaslatra

maga Doumer elnök személyesen ad-

ja meg a választ Mellon amerikai pénzügyi államtitkárnak.

Az a tény, hogy maga a köztársaság elnöke válaszol Hoover elnök moratórium tervére, minden ünnepélyessége mellett is magában foglalja azt a bizonyosságot, hogy a válasz — az eredeti francia álláspont kihangsúlyozása mellett a javaslat elutasítása lesz. A tárgyalások eddigi menete ugyanis csak azt bizonyítja, hogy Franciaország Amerika álláspontját a Németországnak nyújtandó moratórium tekintetében egyetlen pontban sem tette magáévá.

Románia hozzájárult az amerikai javaslatához

Bukarest, július 2.

A főváros politikai köreiben óriási feltűnést keltett az, hogy a kormány elfogadta Hoover elnök moratóriumajánlatát.

A kormány hivatalos kommunikóban közölte, hogy

hozzájárult az amerikai javaslatához, mert attól az általános gazdasági helyzet javulását reméli.

Ennek a nagy célnak az érdekében a román kormány hajlandó messzemenő áldozatokat is hozni.

Románia hozzájárulása a Hoover-terv-

hez azért nagyjelentőségű, mert a kormány meg sem várta, hogy Franciaország megadja a választ Mellon államtitkárnak, hanem függetlenül a francia hangulattól, már előre döntött, még pedig kedvezően.

Lenyakaszták

Kürten Péter az utolsó pillanatig megtartotta hidegvérét

Köln, július hó 2.

Ma, csütörtökön reggel a düsseldorfi rémdráma legutolsó fejezete is lejátszódott

s a közel husz kéjgyilkosság miatt halálraítélt Kürten Péter a düsseldorfi fantom feje, a nyaktíló kése alól gördült a fűrészpáros kosárba.

Kürten sorsában a porosz kormány keddi esti minisztertanácsa mondotta ki az utolsó szót és

a fantom kegyelmi kérvényét rövid tárgyalás után elutasította.

a düsseldorfi rémet

Kürten ekkor is rendíthetetlen nyugalommal válaszolt:

— Semmi kívánságom nincsen.

Körülbelül fél 6 órakor az ügyészség megadta a jelt a kivégzéshez. Kürtent fegyveres fogházőrök fogták közre, kikisérték a guillotine-hoz, ahol közölték vele, hogy a porosz minisztertanács kegyelmi kérvényét elutasította.

Kürten a halálos ítéletet is a legnagyobb nyugalommal hallgatta végig és akkor sem mutatott izgalmat, amikor Gödecke hóhér a nyaktíló felé vezette.

A kivégzésen jelen volt a düsseldorfi főügyész is, továbbá Kürten védője és számos méltóság, közöttük a porosz igazságügyminiszterium hivatalos kiküldöttjei.

Kürtent rövidesen felszíjjagták a nyaktíló alapzatára s fejét a bárd alá illesztették. A nyaktíló, amely történelmi nevezetességű kivégzési eszköz volt, mert Napoleon idejében használták igen sűrűn a Rajna-vidéken, egy pillanat alatt elválasztotta a törzstől Kürten fejét.

A kivégzéshez kivezényelt törvényszéki orvos 6 óra 3 perckor jelentette, hogy Kürten Péter, akit a düsseldorfi tömeggyilkosságok miatt halálraítéltek, kiszenvedett és büneiért elvette méltó büntetését.

Bombamerénylet történt a párisi olasz konzulátus munkaközvetítő irodájában

4 munkás azonnal szörnyethalt, többen súlyosan megsebesültek

Páris, július 2.

Néhány nappal a párisi magyar követség palotája ellen elkövetett politikai merénylet után titokzatos és következményeiben sokkal tragikusabb merénylet játszódott le az olasz konzulátus vezetése alatt álló olasz munkaközvetítő hivatalban.

Szerdán este, amikor körülbelül 10—12 olasz tartózkodott a munkaközvetítő hivatalban, váratlanul irtózatosszerű robbanás rázta meg az épületet.

A robbanás bent a hivatalban történt és a

szétrepülő gránátzilánkok és a légnyomás következtében

az ott tartózkodók mind megsebesültek, 4 olasz munkás pedig szörnyen halt.

A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a merénylet, aki csak örlött, vagy politikai bosszúálló lehetett,

ágyulódékeket helyezett el a munkaközvetítő hivatalban.

A vizsgálat eddig közelebbi adatot nem talált a merénylet kitérőre vonatkozólag.

Álmok és valóságok 1931 bakfisainál...

Leányok, akik elindulnak...

Az új asszonyemzedék hendykeppje: a férfiak munkanélkülisége

Brassó, július 2.

Ez a téma egy negyedszázaddal ezelőtt nagyon aktuális volt. Mikor az angol újságok hasábnai képekben hozták a nőemancipáció harcait a gummiabot rendőrökkel, mikor Ibsen „Nórája” hódított olyan általános izgalmat okozott a nadrágszoknya nemzetközi vitája, mint most a Hoover-moratórium tervezete. Am azóta nagyot fordult az idő kereké, a háború kényszerűsége odaállította a nőt a férfi összes munkahelyére, teljesebben mint a legvérmesebb szufrazettek álmodni is merték volna valaha.

A természet által szabott fizikai határon kívül, melyeket már ugyancsak döntget a modern orvostudomány, tehát már ugyiszólván nincs különbség nő és férfi-jog között, — s mégis, ma 1931-ben, évtizedek győzelme után, ismét mintha aktuálissá kezdene válni a régi kérdés:

egyenjogu lehet-e a nő a férfival egészen a gyakorlatban, az életben is, paragrafusok és teóriák után?

Ezzel a kérdéssel legjobban lehet talán most foglalkozni, amikor a felsőbb iskolák kitároló kapuin

ezer, meg ezer szőke, fekete és barna

borzas hajú s csillogó szemű csitrlány indul neki a nagyvilágnak.

az életnek, mely állítólag egyenlő küzdelmet és győzelmet tartogat fítosorú bakfisnak és nyarga kamaszembernek egyaránt.

Kérdjük csak meg őket, mit tudnak erről?

ÁLMOK KIKÖTŐJE: A DROGÉRIA

A kis polgárista lányka kicsit félánken áll interjunak, de egypár bonbon megteszi a hatását s mert, kétségkívül igen „muriának” érzi a szituációt; hogy egyszer ő is komoly, közszereplő valaki, leadja a véleményét:

— Hogy én mit fogok csinálni jövőCMF

— Hogy én mit csinálók jövőre?

Ó, már van ígérve kérem egy állás őszre, drogériába.

Igaz, hogy én mindig kozmetikus akartam lenni, de azt nem lehet, hiába, ahhoz igen sok idő kell, meg pénz, ami mamának nincs, mert a papa a háboruba meghalt s azóta szegények vagyunk. Ez a polgári is elég volt, pedig szeretnék tanulni, de hát ha nem lehet? Azért a drogériában is vannak mindentéle szépitőszerek, nem igaz?

Es rögtön 1500 lej kezdőfizetés, nem jó az?...
A szép, magas, komoly naturánskisasszony sem árul el valami tulzott optimizmust, mikor natura utáni tervei után éreklődöm.

— Medika akartam lenni, jövőre lehallgatni az első félét; de lebeszélnek a kollégák, olyan rosszak most ezen a szakon is az állapotok, hogy félek nekikezdeni. Mikor a fiukra is csak nyomor vár, az egyetem nélkülözésekkel való elvégzése után,

mit akarjak hát én, a gyengébb lány? Inkább elmegyek a kórházba a természet-re a növedő tanfolyam elvégzése után, ez gyorsabb és biztosabb. Később aztán jöhet az egyetem esetleg.

Barátnője, egy feltűnően csinos, szőke élénk kislány, már jóval bizakodóbban néz a jövőbe:

— Én szeptemberre megyek Pestre, a Rákosi Szidihez, színinövendéknek.

Jól táncolok, hangom, alakom is van, hát megpróbálom.

A „PREPA”-VAR

Az ujdonsült tanítónő már gondokkal küzd:

— Most leszek kész, de már a nyáron megkezdem a lépéseket, hogy valamelyik faluban állást kapjak a tanév elejére.

Kissé nehéz lesz, de higgye meg, manapság még ez a legbiztosabb és legoicsóbb szegény lánynak. Aránylag legkevésbé zsufolt pálya,

falun hamarabb lehet férjhez menni, mert az intelligens lányok közt nincs nagy választék....

A GYAKORLATI BÖLCSESÉG

A másodéves bölcsepsző:

— Egyelőre egy tizéves lánykához megyek előkészítőnek a nyáron, aztán majd meglátom....

Ő most végezte el a kereskedelmit. A feje á la Garbo, a lényge pont a XX-ik század és nem kis rezignációval húzódik el pici piros szája, amikor mondja:

— Mit csinálók?

Otthon maradok.

Olyan zsufoltak az irodák, olyan kevés a gyakorlatlan irodistanó kezdő fizetése, hogy igazán nem érdemkést más csinálni, aki teheti. Jól kézimunkázok, néha eladok belőlük az ismerősöknek, ez elég lesz ruhára, apróságokra, megtanulok főzni, nyelveket, sportolok és

igyekszek férjhez menni.

Akkor aztán, ha javulnak a viszonyok s valaha szükségem lesz rá, újra elő lehet venni a diplomát.

....Tehát üzlet, ápolónőség, színipálya, tanítónőség, gyermeknevelés, otthonos férjhezmenés.... Ugy mint harminc évvel ezelőtt, mikor Nóra-probléma volt, nadrágszoknya és rendőrökkel verekedő szufrazettek. S akiknek sikerül is esetleg eljutni a műtőasztalhoz, a laboratóriumba, vagy a bírói talárhoz, a többiekre; a szerencsésebbekre, az emancipáltakra is ugyan mi vár a férfiakat megőrtő kenyérharcon kívül?

Az egyre elkeseredettebb férfienkurrencia.

Mert több mint husz millió ép, erős, egészséges férfinek nincs helye a műtőasztalnál, a laboratóriumban, a talár alatt, a gépnél és a mindennapi kenyérszításhoz.... S ennek a husz millió kenyértelen férfinak fenyegető árnyékától meghendykeppelve indulnak el a lányok 1931 nyarán a kitarít iskolakapun kifelé a megáhitott nagy életbe....

Ma már teljes az egyenjogúság. A nyomorúságban és reménytelenségben egészen bizonyosan.

A liberális párt letiltotta Ducát a párbajozástól

Bukarest, július 2.

A liberális párt parlamenti bizottsága ma ülést tartott, amelyen eltiltotta Ducát, hogy Gheorghe Bratianuval párbajban megverekedjék. A párt kimondja indoklásában, hogy rendkívül veszélyes precedens volna, ha egy parlamenti vitát személyes és lovagias terepre terelnének.

Leszögezi ezenkívül a párt, hogy Duca nem a saját nevében tette kijelentéseit, hanem, mint a liberális párt vezére és annak minden szaváért ebben a minőségében helyt is áll, annál is inkább, miután mindaz, amit Duca kijelentett, megcáfolhatatlan tény.

Duca segédei, Mardarescu tábornok és Tarescu, közölték a párt álláspontját Gheorghe Bratianu két segédével, Sturdza ezredessel és Sutu tábornokkal, bejelentvén, hogy kapott megbízásukat ezennel lezártak tekintik.

Gheorghe Bratianu segédei ezt a magyarázatot nem fogadták el és ragaszkodnak a párbaj lefolytatásához.

Egyedül Kolozsváron még 3500 családfőnek nincs rendben az állampolgársága

Kontestáció alapján 750 embert töröltek az állampolgársági listákból

Érdekes adatok az optánsokról és a repatriáltakról

Kolozsvár, július 2

Ha a kormány megmarad az eredeti terve mellett, akkor a mostani parlamenti ülészekből már csak két hét van hátra. Ennek ellenére eddig még semmi nyomát nem látni annak, hogy a törvényhozás foglalkozni fog-e a nyári vakáció előtt az állampolgársági törvénnyel, amelynek benyújtását Brandsch Rudolf kisebbségi államtitkár olyan határozottsággal bejelentette, Közben pedig folyik az idegenrevízió és az

ellenőrző bizottság előtt olyanoknak is meg kell jelenniük, akik mindenképpen román állampolgároknak tekintik magukat, ha nincsenek is benne a listákban.

Ez a fonák állapot, amely már évek hosszú sora óta teszi bizonytalanul tizezrek egzisztenciáját, teszi különlegesen aktuálissá azt az érdekes beszélgetést, amelyet Kolozsvár város politikai ügyosztályának vezetőjével, Iván Györggyel folytattunk abból az alkalomból, hogy rövidesen megkezdje a hivatal működésére vonatkozó nagydíszű adatok statisztikai feldolgozását.

A beszélgetés során megtudjuk, hogy az állampolgársági ügyek még most sincsenek teljesen elintéztve. A kolozsvári táblánál még legalább ezer állampolgársági kérvény van elintézés alatt. Főként olyanoké, akik az első összeírásakor nem voltak az országban és utólag kérték a listába való felvételüket. A bukaresti Semmitőzéknél is van még néhány száz kolozsvári állampolgársági ügy, jórészt olyanok, akiket annakidején felvettek a listába de valaki megpeticionálta az állampolgárságukat és habár a tábla a legtöbb esetben elismerte a román állampolgárságukat, az államügyész felebbezése miatt a Semmitőzék döntését kell bevarniuk. Természetes, hogy a megpeticionált állampolgárok óriási többsége — kisebbségi ember, de akad közöttük román is.

A különböző fórumok által hozott döntés alapján eddig több, mint 750 kolozsvári családot töröltek az állampolgárok névjegyzékéből

és ezeknek a jelenlegi helyzet szerint csakis naturalizálás útján lehet már megszerezniük a román állampolgárságot, — ha a Brandsch által beígért új törvény másképpen nem intézkedik majd.

Van azután a városnál körülbelül 2000 olyan kérvény, amelyet elkésve adtak be. Ezeket a kérvényeket a városnak hivatalból vissza kellett volna utasítania, ami azonban súlyosbíttatja egy újabb összeírás esetén a kérvényezők helyzetét. Erre való tekintettel a politikai ügyosztály csak ad acta tette a 2000 kérvényt és úgy tekinti a dolgot, mintha az illetők egyáltalán nem jelentkeztek volna a listákba való felvételre. Így megvan a lehetősége annak, hogy az új törvény alapján ezek a kérvényezők automatikusan kapják meg az állampolgárságot. Egész párosrészek lakossága szerepel ezek között, azok közül sok katonatiszt, tanár, állami tisztviselő és a kolozsvári határban élő többszáz román földműves, — akik mind nem állampolgárok még.

Külön csoportot képeznek azok, akik az első összeírást elkésték; de az 1928 végén elrendelt póttözeírás alkalmával már jelentkeztek. Körülbelül ötszáz ilyen családfő van, aki igazolni tudja; hogy 1918 december elsején Romániához csatolt területen meg volt az illetősége; vagyis jog szerint román állampolgár; csak éppen nincs benne a listában. Ezek a vármegyei prefekturától ugynevezett Dovada speciált kaptak, amely azonban semmiféle jogot nem biztosít számukra. Az ilyen Dovada speciala-tulajdonosokat éppen úgy kezelik, mint az idegen állampolgárokat. Utlevélet nem kapnak, a telekkönyvet nem vehetik igénybe, vagyis házat, ingatlan nem vehetnek, jelzálogkölcsönt nem vehetnek fel ingatlanokra, követeléseiket nem kebelezhetik be. Érdekes hogy az idevonatkozó 1929 évi igazságügyminiszeri rendelet szerint a Dovada speciala csak előjegyzésű szolgál a későbbi törvény alapján megtartandó új összeíráshoz. Ami azt jelenti, hogy illetékes helyen már 1929 elején tudták, hogy szükség lesz egy új állampolgársági törvényre, amely azonban még mindig késik valahol...

Végeredményben tehát

egyedül Kolozsváron több, mint 3500 családfő van, akinek nincs rendben az állampolgársági ügye.

A hontalanok tényleges száma sokkal nagyobb, mert időközben igen sok családtag elérte a nagykorúságát és így azok is beleszámítanak a rendezetlen állampolgárságúak csoportjába. Ezen az alapon legalább 7—8 ezerre tehető Kolozsváron azoknak a száma, akik türelmetlenül várják a már annyiszor beígért új törvényt.

Nagyon érdekesek az optánsokra vonatkozó adatok, habár nem teljesek. Kolozsváron mintegy 400 optánst tartanak nyilván. Tulnyomórészt olyan embereket, akik lemondottak a román állampolgárságról és más állampolgárságot optáltak. A legtöbbben a magyar állampolgárságot optálták. Ujabbban igen sok akta érkezik a városhoz Budapestről olyan if-

jaktól, akik román állampolgárok, román utlevéllel lépték át a határt és most lemondanak a román állampolgárságról habár a szüleik itt élnek. Főképpen diákok és katonakötelesek. De vannak az optánsok között olyanok is, akik Csehszlovákia, Ausztria, Lengyelország, Palesztina és más országok állampolgárságára optáltak. A magyar optánsok között ott vannak azok is, akik a híres optánsbirtok-pörben is szerepeltek.

A legnagyobb aktacsomó a repatriáltaké. Több, mint hatezer családfő repatriált annakidején Kolozsvárról. Volt ugyan közöttük néhány száz ember, aki a háború miatt rekedt itt és a viszonyok valamelyes rendeződésekor hazament (katonák, ápolónők), de a magyar repatriáltak itt hagyták régi lakóhelyüket, hogy a trianoni határon túl telepedjenek le. Nagyon sok azoknak a száma, akik azért repatriáltak, mert az új impérium első idejében nem kaptak utlevélet, viszont dolguk volt külföldön és csak úgy engedték ki őket az országból, ha aláírtuk egy nyilatkozatot; hogy lemondanak a román állampolgárságról és soha vissza nem térnek Románia területére. Ennek ellenére mintegy 2000 repatriált mégis visszatért, részben olyanok, akik a határon túl nem tudtak elhelyezkedni, mások pedig olyanok; akiknek ügyesbajos dolguk elvégzésével semmi okuk sem volt többé, hogy külföldön maradjanak. Az ilyen visszatérők ügyét elég bajlálisan kezelték és sokan vannak a repatriáltak közül, akiket már 1924-ben felvettek az állampolgársági listába.

Kell-e adóbizonylat az utlevélhez?

Az utlevél-törvény nem követeli meg az adótartozás kifizetését

Ahogy az ideiglenes szatmári kvesztor magyarázza a törvényt

Szatmár, július 2.

Annyi haszna volt a szatmári közönségnek a nemrég lefolyt választásokból, hogy mintegy nyolcven ember utlevélhez jutott anélkül, hogy az adóhátrálékát kifizette volna. Abban a boldog időben történt ez a csoda, amikor Popovici Valér rendőrkvesztor szabadságra menesztették és a választások idejére Popescu Ilaralambie volt szigurancafőnököt ültették be a kvesztori székbe.

Popescu még szigurancafőnök korában megmutatta, hogy nem akadékoskodik az utlevelek kiadása terén és a szatmáriaknak a multból való tapasztalatai adták meg a bátorságot ahhoz, hogy a régi ismerőst, amikor a kvesztura élére került megkérjék, tekintsen el az adóbizonylatról és anélkül adja ki az utlevélet. Popescu a világ legtermészetesebb hangján kérdezte az érdeklődőktől, akik maguk is elcsodálkoztak saját vakmerőségükön.

— Hát minek kell az utlevélhez adóbizonylat? Mi köze van a rendőrségnek ahhoz, hogy ki mikor fizeti az adóját? A rendőrségnek arról kell meggyőződnie, hogy megvan-e az utlevélkérelem az állampolgársága, nem esk-e erkölcsi, vagy állambiztonsági szempontból kifogás alá, nincs-e ellene büntető eljárás folyamatban és hogy rendben vannak-e a katonai iratai. Ha ezek a dolgok rendben vannak, akkor ki kell adni az utlevélet minden okvetlenkedés nélkül.

Megindult erre az utlevélkérelem egész karaványa a rendőrkveszturára. A rendőrségi tisztviselők ugyan figyelmeztették a kvesztort, hogy adóbizonylat nélkül nem szabad kiadni utlevélet, de Popescu leintette őket, hogy ezt seholsem rendeli el a törvény.

— De miniszteri rendelet van rá — mondták az aggályoskodó rendőrtisztek.

— A miniszteri rendelet nem helyezi hatályon kívül a törvényt — torkolta le őket a kvesztor, — de különben is azt a rendeletet is a kormány adta ki, amelyik már megbukott.

Hát persze, ki törődik egy megbukott kormány rendeletével. Utoljára is a rendőrség nem adóhivatal és ha a fiskus nem tudja behajtani valakin az adóját, az az ő dolga. A rendőrségnek a rendre és az állambiztonságra kell vigyáznia. És arra, hogy csirkefogók ne léphessenek meg utlevéllel a büntetés elől.

Ha a pénzügyminiszter nem akarja kiengedni az adóhátrálékosokat az országból, hát állítson pénzügyi határra és azokkal huzassa le a vonatról a külföldre induló adóhátrálékosokat, de a rendőrség köteles kiadni az utlevélet, akinek megvan hozzá a jogosultsága.

Egész Szatmár helyeselt persze ennek az okos beszédnek és tömegével érkezett az utlevélkérvény a kveszturára, ahol nem győzték kiállítani a kvesztor rendelkezésére az utleveleket. Notórius adóhátrálékosok, akik évente át nem is mertek kérni utlevélet, most boldogan ruccan-

tak ki utlevéllel az országból.

Sajnos, ez a boldog állapot nem tartott sokáig. Vége lett a választásoknak és visszatért a régi kvesztor, Popovici Valér, aki kiharcolta a kvesztori székből a belügyminiszter által itt felejtett helyettes Popescut és a régi kvesztor egyszeriben véget vetett a paradicsomi állapotnak. Nagy megrökönyödéssel értesült Popovici kvesztor arról, hogy helyettese rövid néhány óra alatt nyolcven embernek adott ki utlevélet adóbizonylat nélkül. — Most persze szeretnék visszakapartítani ezeket az utleveleket, de ezt nem teheti

meg a rendőrség, mert kiadott utlevélet csak bírói ítélettel lehet elvenni valakitől.

Nem lehetett mást tenni, minthogy legalább Popescu helyettes kvesztort megszerezni a kiadott utlevelek miatt. A rendőrkvesztura meg is tette a bejelentést a belügyminiszteriumnál a volt kvesztor helyettes ellen, hogy fegyelmet indítson a belügyminiszter az utlevelek szabálytalan kiadása miatt, de ez aligha zavarja meg azt a boldog nyolcven embert a nyaralásban, amelyet külföldön töltenek el a — Popescu ur helyes törvényt magyarázatának jóvoltából.

Disszatejlődnek az erdélyi városok

Marosvásárhely az aszfaltváros — gödrök és tavak tanyája lett

Minden építkezést lehetetlenné tesz a bürokrácia. Milliók hevernek letetben, mert a terveket nem hagyják jóvá

Marosvásárhely, július 2.

Nincs ebben az országban olyan város, amelynek belterülete tetszetősebb, rendezettebb lenne, mint Marosvásárhely. Csaknem minden utcája ki van aszfaltozva. Még a kocsis utak is. Háromszáz négyzetméter területre tehető az aszfaltburkolat. Ennek a karbantartása évenként egymillióba került.

Dandea, a magyarfaló polgármester azonban okosabbnak akart látszani elődeinél. Ahelyett, hogy ezt az összeget biztosította volna az uttestek javítására, apróbb foltozgatásokkal kísérletezett. Így fokozottan romlott le Marosvásárhely aszfaltburkolata, mely ma már annyira a pusztulás képét mutatja, hogy szakértők szerint átépítése vált szükségessé.

Az egykori aszfaltváros csupa gödör és árok, melyet esőzések után vadvizek lepnek el, úgy, hogy tavak keletkeznek az utcatesteken.

A Dandea-rezsim bukásával Bernády György dr. igyekezett orvosolni a balkáni állapotokat, de nem volt képes kivédeni azokat a politikai gáncsvetéseket, amelyeket az akkor képviselői mandátummal Dandea Bukarestben számára elhelyeztetett.

Évek során nem volt jóváhagyott költségvetés. Az utak kijavítására felvett összegeket a város kénytelen volt az országos letéti pénztárba, a „Casa de Depuneri”-hez beutalni.

Marosvásárhely városa az aszfaltozási mizériák megszüntetésére az elmúlt esztendőben 2,200,000 leit akart fordítani. Ki is írta a pályázatot az aszfaltmunkára. Az egyik pályázó azonban megfélembreztette a döntést és az ügy addig he-

vert a felsőbb fórumnál, amíg a munkából nem lett semmi, a milliók pedig a legnagyobb munkanélküliség idején mozdulatlanul hevernek a letéti pénztárba. Ugyanez a helyzet a városi vízvezetékkel is. A marosvásárhelyi vízművek évek óta kibővítésre szorulnak. Számos tervet alkotott kiépítésre a városi tanács, de ennek keresztülvitelet, hol az egyik, hol a másik felsőbb fórum meggátolta.

Nálunk ugyanis a legfőbb állami hatóerő a napi politika. A városi tanácsokat most sorra felosztatják, helyüket az interimár bizottságok foglalják el. A marosvásárhelyi aszfalt és vízvezeték dolga tehát lemaradt jövőre. Így van ez országszerte mindennel. Amit a városok építeni akarnak, azt elgáncsolja valamelyik minisztérium, vagy Consiliul Teknik Superior mindenható gyámkodása. Hogy pedig a bürokrácia teljessé legyen, most felállították a „Biroul Central de licitatie” ellenőrző szervét, ahová minden nyilvános árverés eredményéről fel kell terjeszteni, mielőtt azt munkába adná a hatóság.

Marosvásárhely, az egykori „aszfaltváros” így rongyolódott le gödrök és tavak tanyájává, ahol a járművek tengelybetörnek és a vízvezeték egészégtelen vize naponként csak korlátozott üzemmel működik. Pénz van ezeknek a községi intézményeknek a megjavítására, ám a felsőbb hatóságok mestersegesen akadályoznak meg minden haladást igyekezetet. Ezért vérzenek el a kisiparosok, lesznek felforgatók a kenyér nélkül éhezők munkások. A bürokrácia azonban hizik és az „állami érdek” köntöskébe burkolózva üzi kisdied játékaikat. Gyulai Zsigmond.

A HÖLGYEKET

gyakran kinozza fejfájás, migrén, idegzsába és ezért fáradtak és ki-merültek. Csak a

Pyramidon

tabletták

adják vissza a régi rugalmasságukat és élet-örömeiket.

HALÁL

azokra a románokra, akik eladták magukat a zsidóknak

Vajda Sándor elnöklétével Nemzeti Fascista Pártot akarnak alakítani!

— mondja egy fantasztikusan érdekes beszélgetés során egy fantasztikus párt fantaszta vezetője

Bukarest, július 2.

Szin: a „Király Strázsásai” elnökének dolgozószobája. A főstrázsás az íróasztal mögött ül: Taslauanu. Néhány hónappal ezelőtt telve voltak a nevével az újságok. — Összekötő kapcsolatok voltak Vajda volt belügyminiszter és a vasgárdista diákok között. Zelea Codreanu testi-lelki jóbarátja. Amikor a „kapitány”-t, — mert Taslauanu állandóan per „kapitány” beszélt Zelea Codreanuról. — lefogták, Tas-

nökének megnyerni. S kiderül az is, hogy tisztára Vajda miatt választották az alakulandó párt részére a fascista elnevezésen kívül még egy nevet. Ha Vajda irtózna a fascista névtől, akkor talán elfogadja az elnökséget, ha az új pártot Keresztény Nemzeti Pártnak fogják hívni. Egyébként újra megtárgyaljuk, hogy milyen alakulatok olvadnak az új pártba.)

— Már említettem, — mondja Taslauanu, — hogy a fascista pártban először is a cizistákra számítunk. Cuza rövidesen visszavonul és az a fiatalság, mely idáig Cuzát követte,

A különbség Cuza és Zelea Codreanu között

(Megkérdezzük, hogy nem kaphatnánk-e részletes felvilágosítást a Fehér Sasokról? — Hogyne, nagyon szívesen, ha már a sziguranca tisztában van a szervezettel, semmi akadály sincs annak, hogy nyilvánosságra ne jöjjenek az adatok. Tessék jegyezni, mondja a főstrázsás...)

— A szervezet legfiatalabb tagjait a Kereszt Fivérei-nek nevezik. Minden licumot végzett, tizenhét évét betöltött fiatalember tagja lehet a Kereszt Fivéreknek. Lányokat is felvesz a szervezet, a lány szervezeteiket a Kereszt Nővéreinek hívják. Aki három évig tagja volt a Kereszt Testvérei alakulatnak és kellőképpen elő van készítve az előléptetésre, azokat felvesszük a Fehér Sas szervezetbe. — Újabb két év múlva, ha tehát az illető elérte 23-ik életévét, felkerül a Solymok közé. Azt is elárulhatom, ebben sincs semmi titok, hogy

belép hozzánk, a fascista pártba. De az új párt főerősségét a Fehér Sasok alkotják. Ezt a csoportot is Zelea Codreanu kreálta. Rengeteg tagja van. Önök nem hallottak, vagy csak nagyon keveset hallhattak a Fehér Sasokról, mert teljesen csendben, a háttérben dolgoznak. De, csak kérdezze meg a sziguranca, ott nagyon is tisztában vannak azzal, kik azok a Fehér Sasok, ott azzal is tisztában vannak, hogy legalább hetvenezer Fehér Sas van az országban, Moldovában, Erdélyben, Besszarábiában, mindenütt az egész országban vannak ennek a szervezetnek hívei...

Focsani-ban van a szervezet elnöksége és, a mint már említettem, az egész szervezet élén a „kapitány” áll.

(A „kapitány” alatt természetesen Zelea Codreanu értendő. Most azt a kérdést tesszük fel, hogy Zelea Codreanunak tulajdonképpen mi a célja, illetve, mi a különbség Zelea Codreanu és Cuza között? A kérdést pontosan így fogalmazzuk meg: mi a cizismus és mi a cizismus és mi a cizismus és mi a cizismus alapelméje?)

— A cizismus és a codreanizmus csak antiszemitizmusban. De a cizisták nem praktikus eszközökkel harcolnak a zsidók ellen, ők egyszerűen ki akarják irtani a zsidókat az országból, ők pogromokról, tömegmészárlásról álmodoznak. Ha ezt momentán nem tudják végrehajtani, megelégszenek az ablakok és fejek beverésével. És a taktikájuk: bebizo-

Codreanu zsebébe ömlenek a milliók

(Persze, diktatúráról lehet csak szó, — vettük közbe. — Nem, nem, ezt a szót, hogy diktatúra, ne tessék még leírni. — De hiszen, egy ilyen hatalmas párt megszervezése hatalmas összegeket emészt fel, — mondtuk. — Itt van Bratianu György esete, aki állítólag majdnem egész örökségét pártja organizálására költötte. Honnan vesz a „kapitány” annyi pénzt? ... mert kétségtelenül milliókról, mégpedig sok millióról van szó? ...)

— Keresünk és fogunk is megfelelő kapitalistákat találni. Természetesen csakis román kapitalisták jöhetnek számításba. Képzelmekérem, — mondja felháborodva a főstrázsás, — a sziguranca azt állítja, hogy a vasgárda költségeit a kommunizmus szubvencionálja. Micsoda rágalom! ... A sziguranca, ugy látszik, nem tudja azt, hogy Zelea Codreanunak az ország bármely részében csak egy kis gyűjtést kell indítania és azonnal annyi pénz van, amennyit csak akar. Öt, tíz, vagy husz millió ...

(De mi lesz a solymokkal, a fehér sasokkal, a vasgárdistákkal, ha a kormány tényleg megszavaztatja az új rendtörvényt, amely drákói rendszabályokat tartalmaz a szélsőséges alakulatokkal szemben?)

Hosszu percek telnek el, míg erre a kérdésre választ kapunk.)

A tervezett törvény csak azt bizonyítja, hogy a kormány fél tőlünk és szervezetünket erősnek találja. Mi tisztában vagyunk azzal, hogy ezt a törvényt ellenünk is hozzák. De esküszöm önnek, hogy ebből a törvényből sohasem lesz törvény! S ha mégis megszavaznák, úgy sohasem fogják végrehajtani — Mi tisztában vagyunk azzal, hogy Jorga felénk ...

(Ez is nagyon érdekes kérdés: mi a „kapitány” és a hazafias ifjúság véleménye Jorgáról? Hiszen közülük rengetegen voltak tanítványai és így bizonyára rendületlen hívei vannak a professzornak.)

— Mi, fiatalok, csodáljuk munkaképességét, tudását, hazafiasságát, szónoki tehetségét, de tisztában vagyunk azzal, hogy nem — államférfi. Hiu és következtelen. Csak egy néhány példát mondok: Legközelebb, ha idejön, mutatok önnek egy fényképet. Jorga fiatalember korában levette magát, mint zsidó bóher, imakendővel a vállain és imaszíjjal a homlokán. Így gunyolta ki a zsidókat, akiket, mint fiatal diák, nem szenvedhetett. Aztán Cuzával együtt antiszemita pártot alakított. Nézzé, itt a könyvtáramban megvannak Jorga lapjának régi számai, telve zsidóellenes támadásokkal. Aztán, — hirtelen zsidóbarát lett. Blank a legjobb bizalmasa. Pár hónappal ezelőtt; még

nyitható módon összeköttetésben állanak a liberális párttal. Mindannyiszor, amikor a liberális párt ellenzékben van, felüti fejét a cizismus. A liberálisoknak szükségük van arra, hogy rámutathassanak: Ime, a cizisták megint mozgolódnak, meglátják, hogy nem mi vagyunk kormányon ... A codreanizmus merőben más elveket hangsúlyoz. A tény, hogy a „kapitány” Cuzától sajátította ki az antiszemitizmus elméletét. A kapitány éveken át hallgatója volt a jassii egyetemen Cuzának. De aztán apjával, Jon Zelea Codreanunál együtt kiformálta a mai doktrínáját és megalakította a vasgárdát. A „kapitány” nem akarja egy tömegben kiütni a zsidókat az országból. Sokkal praktikusabb és könnyebben megvalósítható módon indítja meg a harcot: bojkott a zsidók ellen. Azokra a románokra, akik eladták magukat a zsidóknak, könyörtelen büntetés vár: a revolver.

(— Nem lesz ebből baj? — kérdezzük. — Nem, nem, csak tessék nyugodtan odairni, hogy a kapitány ezekkel szemben könyörtelen lesz. És irtalom nélkül kimondja rájuk a halálos ítéletet. Ha az elmúlt években elkövezt halálos merényleteket, félholtra veréseket ebből a szempontból végnézi, akkor nem fog ezen csodálkozni ...)

Most a végső cél felől érdeklődünk. Mit tervez a „kapitány”? Melyek végső céljai a szervezeteivel, a fehér sasokkal, a solymokkal, a vasgárdával?)

— Abban az esetben, ha nem sikerülne megszerezniük elnöknek azt a nagynövű államférfit a Fascista Párt, vagy a Keresztény Nemzeti Párt részére, akit kiszemeltünk magunknak, akkor Zelea Codreanu marad az új párt élén is. Kormányképes pártprogramot dolgozunk ki. Ez a program biztosítani fogja a román faj szupremációját, a román nemzeti ipar felsőbbbbségét. De legyen meggyőződve arról, hogy ezt a programot mégis úgy fogjuk összeállítani, hogy azt a külföld is elfogadja. Ha kormányra kerülünk, akkor először megpróbálunk „alkotmányosan” kormányozni. Majd meglátjuk, vajjon szükség lesz-e arra, hogy olyan kormányzási formát válasszunk, melyet a helyzet diktál?...)

elnöki szobájában történt a döntő találkozás Racovita generális és Zelea Codreanu között. Ott nyújtottam át Racovita generálisnak a király számára elkészített utlevelet. Ez utlevelet a bukaresti prefektúrán állítottuk ki, Joan Saceanu névre szövelt. Igenis, hivatkozom Racovita generálisra, aki kétségtelenül jól emlékszik erre a találkozásra ...

(A főstrázsás elhallgat és most megint hosszasan sétálás következik, a szoba egyik sarkától a másikig. Vajjon szabad-e, lehet-e nyitottan beszélni a nagy nyilvánosság számára, — ez van most az arcára írva és aztán ...)

— ... Hát, igenis, mi voltunk azok, akik előkészítettük a király hazajövetelét. Még mielőtt a király hazajött volna, huszonöt ezer példányban osztogattuk a lapunkat, amelyben megírtuk, hogy a felség hogyan vágyódik hazá. Mi sohasem kértünk semmit cselekedeteinkért. Nem akartuk aprópénzre felváltani a király és a haza érdekében tett szolgálatainkat és ma ... zárva vannak előttünk a palota kapui. A sziguranca és a rendőrség üldöz bennünket. Lássá, itt ülünk és tűnődünk, hogy mit tegyünk ...

(Most már végérvényesen befejeződött a beszélgetés. A főstrázsás lezárja az elnöki szobát, megindulunk a város felé. Mert a király strázsásai ott kint laknak Bukarest legsötétebb külvárosában, a hírhedt Tei negyében. Szánalmas nyomortanyák közt megyünk keresztül ... — Látja, idehúzódtunk, elmenekültünk a városból, hogy csendben és senkitől se zavartatva gondolkozhassunk ...)

Farkas Aladár

»Mi akartuk hazahozni a királyt!«

(A beszélgetés itt tulajdonképpen befejeződött. Király Strázsásainak elnöke elhallgat, maga elé néz, de ebben a csendben, ami most közöttük van, ott vibrál mindaz, amit elhallgatott előttünk ... Félpercnyi szünet után, átfutva valami érthetetlen izgalomtól, újra beszélni kezd.)

— Ön sem tudja, aminthogy nagyon sokan nem tudják, hogy az én szervezetem, a Király Strázsásai és Zelea Codreanu alakulata, a Vasgárda, voltunk az, akik a király hazatértét előkészítettük. Három szervezet dolgozott a király hazahozatala érdekében: Az első: Nae Jonescu, Manolescu, Racovita generális és egynehány magasrangú tiszt körül csoportosult. A második Maniu és Vajda vezetésével dolgozott. A harmadik organizáció volt a miénk, az ugynevezett szélsőségesek. Az én szerepem az volt, hogy e három organizáció tagjait felkutassam és összehozzam egymással. Most már megértheti azt is, hogy a liberális párt miért indított olyan erőteljes hajszát ellenünk. A Király Strázsásainak

Popor és populácia

Manolescu megmagyarázta a trónbeszéd igazi értelmét

Bukarest, július 2.

A szenátus tegnap délutáni ülésén befejezték a válaszfelirati vitát, amelynek kapcsán kinos meglepetés érte a magyar-ságot. Alexandrescu szenátor, a javaslat előadója, minden pártból és akcióról megemlékezett, amelyek a válaszfelirathoz deklarációval hozzászóltak, még az ukránokról is, egyedül a magyarságról nem tett említést.

Hasonló meglepetés volt Manolescu miniszter záróbeszéde. Manolescu ugyanis magyarázat alá vette a trónbeszédben előfordult „popor” szót, amelyet a magyarpárt tudvalevőleg olyan lelkesedéssel fogadott.

Manolescu kifejtette, hogy ez a kifejezés csak „populációt”, lakosságot jelent s nincsen közjogi értelme.

Hogy a többségi tendencia milyen nyilvánvaló, bizonyítja az is, hogy például Vaitoianu volt belügyminiszter — egy a szenátus irodájában lefolytatott magánbeszélgetés során — kijelentette, hogy ő csak individuális jogokat ismer el a ma-

gyarságra nézve és nem kollektív jogokat. Vaitoianu szerint az új magyar nemzedék másképp fog gondolkodni, mint a régi. — Sándor József, — akivel a beszélgetés lefolyt — szembeszögezte ezzel, hogy az új nemzedék az ő (Sándor József) szellemében fog gondolkodni és élni — örökre.

A baloldal vezet a spanyol választásokon

Madrid, július 2.

A kormány ma közzétette az országgyűlési választások eddigi eredményét, amely a következő: szocialista 77, radikális 38, radikális szocialista 37, független köztársasági 18, jobboldali köztársasági 16, cselekvő köztársasági 10, baloldali katalán federalista 10, köztársasági egyesülés 8, demokrata köztársasági 2, liberális monarchista 1. Megválasztottak eddig 320 képviselőt, hátra van még 150, akiknél hasonló arány várható.

5. OLDAL

Már csak **2 nap**

az Albina Bank által garantált Kolozsvári Mentő Sorsjegy huzásáig

Főnyeremény Lei: 1.000.000
Nyeremények összege Lei: 4.000.000
Egész sorsjegy ára 100 Lei, fél sorsjegy ára 50 Lei, postai megrendelésként 19 Lei
portóköltésekre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók üzletekben, bankokban, üzletekben,
uccai árusoknál. — Főbizományos: Brassóban Derzsy Géza nyug. íg. Strada de
Mijloc 163, Bukarestben B. Saharovicu Strada Sft. Apostoli 28. Központi Sorsjegy
Iroda Cluj, Strada Memorandului 16. szám alatt. Szg. 2138

Hírek

Férfiideál

Valamelyik — természetesen — amerikai lap körkérdest intézett leányok-asóihoz, akiket megkérdezett, hogy milyen a férfiideáljuk. Az új kor férfiideál típusát akarta megrajzolni a beérkezett válaszokból, ami meglehetősen nehéz feladat.

Valamit azért mégis meg lehet tudni azt, hogy milyen férfi nem tetszik már a nőknek. Azokból a válaszokból, amelyeket az amerikai lap kapott, meg lehet állapítani, hogy az új kor férfiideáljának napja már alkonyul, hogy a patlogó izmu, villigó fogu, motorlekkü, tökkelitött aranyfüzért már nem lelkesednek úgy, mint néhány évvel ezelőtt. Ez a — valljuk be — ellenszenv alak szezoncikk volt a nőknél, dípat, mint a nagy kalap vagy hosszú szoknya és most, úgy látszik, kiment a divatból. Az új férfiideál határozott körpónalai még nem látszanak, de a beérkezett válaszok szerint semmire sem hasonlít ahhoz az érdekes sportfiúhoz, aki éppen elég sokáig uralkodott, a női szíveken és most uton van az érdektelenség, ismeretlenség és megsemmisülés felé.

Tulajdonképpen dicsérni kellene az amerikai lányokat ezért az izlésváltoztatásukért — ha nem volna ennek a dicséretnek némi önző árnyoldala. Azt már le sem merjük írni, hogy az egyik hölgy egyenesen megköveteli az ideáltól, hogy a foglalkozása ujságíró legyen. Könnyen úgy tűnhetünk fel, mintha a magunk fiatalának a napja érkezett volna el és azt ünnepeljük illetlenül és reménytelenül. — Pedig igazán nem érzünk mást, mint örömet és hálát azok iránt a lányok iránt, akik az ideáljuk változtatásával talán többet és nagyobbab tesznek a világ sorsának a jobbrafordulásáért, mint a mennyit az öreg pápaszemes államböl-cek kitalálnak és összekonferenciáznak.

Ha a lányok azt a férfit választják ideáljuknak, aki el tud válni a csendes munkában, akinek magának is vannak ideáljai és az ideálokért áldozni és lelkesedni tud, aki abban keresi a boldogságot, hogy másokat lát boldognak, aki érez, gondolkodik, megérti emberfiai szenvedését, akkor egyszerűen megkapjuk az ilyen férfiak számát. Erdemes lesz jónak, igaznak lenni, dolgozni és szenvedni másokért.

— AZ OLASZ KORMÁNY ERÉLYES VÁLASZJEGYZÉKE MIATT A SZENT-SZÉK NEM KEZDI MEG A KÖZVETLEN TÁRGYALÁSOKAT. Rómából jelentik: XI. Pius pápa az olasz kormány rendkívül erélyes hangú jegyzékére szerdán délután adta át a Szent-szék válaszigyzékét. A Szentatya jegyzéke leszögezi, hogy a kormány válaszigyzéke sem hangjában, sem érdemében nem szolgálta a kiengesztelődés célját s ezért a Vatikán megállapítja, hogy nem áll módjában megindítani az olasz kormányval a közvetlen tárgyalásokat, amelyek hivatva lettek volna arra, hogy a lateráni szerződés értelmezése körül kirobbant konfliktusok hullámaint kölcsönösen elsimítsák.

— A BRASSÓI TABLA FELMENTŐ ÍTÉLETET HOZOTT A MAIBAUM-ÜGYBEN. Érdekes és régóta huzódó perben hozott ítéletet a brassói tábla. Elénk feltűnést keltett annak idején, hogy Neumann, ismert brassói kereskedő, váltóhamisítás miatt feljelentést tett az ügyészségen volt üzlettársa, Maibaum Gyula és annak fia, Andor Andor ellen. A feljelentés lényegét az képezte, hogy Neumann egy nyolcezer dolláros váltót, amelyen az ő neve szerepelt, nem akart elismerni, azt állítván, hogy azon az ő aláírása hamisított. A komplikált és Magyarországra is átnyúló per első fokon azzal végződött, hogy Maibaumot és fiát tíz-tíz havi fogházbüntetéssel sújtották. A tábla most megváltoztatta a törvényszék ítéletét, amennyiben úgy Maibaumot, mint Andor Andort felmentette a vád alól. Az ítélet, minthogy az ügyész nem felelt meg, jogerős.

— A BRASSÓI MAGYAR DALARDA NÉPDALESTJE. Az erdélyi magyar dalkultúrában igen számottevő szerepet játszó Brassói Magyar Dalárda szerdán, július 1-én este a Gewerbeverein kerthelyiségében gazdag műsora magyar népdalhangversenyt rendezett. Brassó magyar társadalmának minden rétege megjelent ezen a nagyszerű hangversenyen, amelyen a férfiak, a nők és férfi kvartettek, továbbá a kiváló vegyeskar szobor-nél szebb magyar nótákat énekelt, Lengyel László Béla vezénylete alatt. A műsor lezajlása után a cigányzene hangjaira a fiatalok táncolni kezdtek és a közönség a késő éjszakai órákig maradt együtt a legjobb hangulatban.

— BORZALMAS AUTÓSZERENCSETLENSÉG BUDAPEST HATÁRÁBAN. Budapestről jelentik: Szerdán este a magyar főváros közelében, az egyik országuton, borzalmas autószerencsétlenség történt. Egy hatalmas autóbusz, amelyen 80 katoná utazott Budapest felé, hirtelen befordult az árokba. A zsúfolt jármű utasai közül 18 meghalt s a többi is könnyebb-súlyosabb sebesüléssel mentette meg az életét. A hatóságok vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy a súlyos szerencsétlenséget ki terhel a felelősség.

— LETARTÓZTATTÁK A SZÁSZFENESI SZESZGYÁR SZEMÉLYZETÉT. Kolozsvárról jelentik: Az ügyészség tegnap, az esti órákban letartóztatta Farkas Lajost, Kohn Eleket, Salamon Abelt, Salamon Józsefet és Léb Samut, a százfenesi szeszgyár vezetőit, valamint ugyanennek a gyárnak két napszámását is. A letartóztatások a feketeszesz-üggyel vannak kapcsolatban. A törvényszék vádtaácsa ma délelőtti Farkast, Kohnt és Salamon Abelt szabadlábra helyezte, miután azonban az ügyész felelősséget jelentett be, szombatig, a mikor is a táblai vádtaács elé kerül az ügyük, fogva tartásnak.

— Az amerikai hőhullám megállíto-ta a Ford autógyár üzemében a termelő munkát. Newyorkból jelentik: Az Amerikai felett elvonuló hőhullám pusztításairól megdöbbentő adatokat sorol fel az Unio kormányának hivatalos statisztikája. Eddig 760 ember pusztult el a pokoli forróságban, de a hőhullám nagy számban követelt áldozatokat az állat állományból is. A mezők és vetések is katasztrófális károkat szenvedtek a forróság miatt. Ford, az amerikai autókirály elhatározta, hogy a hőhullám elvonulásáig minden üzemében beszünteti a munkát. Az amerikai Vörös Kereszt vezetősége a forróság miatt elpusztult vidékekre segélyakciót kezdeményezett.

— NAGYZASI MANIABA ESETT A BRASSÓI KISVONAT. A Brassó-hosszúfalusi helyiérdekű vonat szerdán este, ahogy befordult volna a derestyei utra, a nagy sebesség következtében a mozdony kisiklott és magával rántotta a személykocsikat is. Nagy pánik keletkezett, a betört ablaküvegek több utast sebesítettek meg. Nehezebb sebesülés szerencsére nem történt.

— GYERMEKET GAZOLT A VONAT. Szerdán délután öt órakor borzalmas szerencsétlenség történt a brassói Bertalan állomás közelében. Varga Mariska 6 éves kislány, a kinek szülei napszámában voltak, át akart menni a síneken, hogy ivóvizet hozzon. Éppen akkor haladt arra egy próbavonat, amely a gyereket elkapta és a kerek közé lapította. Varga Mariska koponyaalapú törést szenvedett. Kórházba szállították, ahol ma reggelre, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszvedett. — Még egy borzalmas vasuti szerencsétlenségről kell beszámolnunk. Bartes Martin, villanyszerelő, Brassó közelében, a mint át akart haladni a síneken, utólrta a vonat és elgázolta. A szerencsétlen ember bal karját és bal lábát többől lementszette a vonat. A brassói Marzescu kórházba szállították, felgyógyulásához azonban alig van remény.

DICSÉRET

A menyasszony apja: Ezt a palack bort még a leányom születése alkalmával tettem félre.

Vendég: Olyan, mint a nektár. Akárki megmondhatja, hogy valódi jó régi óbor.

(Pages Gaies.)

★

EGYÜTTÉRZÉS

— Az igazat megvallva, én azért nősültem, hogy résztvevő kebelre találjak.

— Fogadja részvéteimet!

(Scarboro' Post.)

— LEEGETT A MAROSKERESZTURI KNÖPFER-TANYA, AMELYET MA AKARTAK ÁRVEREZNI. Marosvásárhelyről jelentik: Ma déli tizenkét órára volt kitűzve a maroskereszturi Knöpfer Albert-fele pereskedés alatt álló birtok elárverezése. Az árverezést azonban nem lehetett megtartani, mert az elmúlt éjjel a birtokon lévő összes gazdasági épületek leégtek. A vizsgálat megindult, mert a gyanu, hogy a tanyát felgyújtották.

— NAGY HÁBORUSÁGOT OKOZOTT A PÓSTA. Bánsági tudósítónk jelentése: Példanélkül álló kinos jelenetek színhelye volt Traunau községben a katolikus templom. — Egy községbeli ötgyermekes asszony, akinek a férje már hosszabb idő óta kint van Amerikában, a sors különös szeszélyéből hozzájutott egy másik falubeli asszony szerelmes leveléhez, amelyet ez az Amerikában levő férfi címére küldött. A levelet hibás címzés miatt nem tudták kikézbesíteni és visszaküldték Traunaubá, ahol a posta a feleségnek kézbesítette, minthogy a boríték a feladó címét nem tartalmazta. Az izzó hangú szerelmes levél tartalma annyira feldulta a feleség idegeit, hogy egyenesen a templomba rohant, hogy az ott misét hallgató vetélytársnőn bosszút álljon és neki esze, a templomi gyülekezet színe előtt, rettenetes gyalázkodó szavak és szitkok kíséretében, az ökölcspások áradatát zúdította rá. A verekedő asszonyokat a megzavart misét hallgatói csak nagy nehezen tudták elválasztani s az eljárást mindkettőjük ellen megindították.

— RAZUHANT EGY EZER KILOS ÉRC-TÖMEG. Resicabányai tudósítónk jelenti: A Resicza-művek ércöntödéjében borzalmas szerencsétlenség játszódott le, amelynek Novy Alajos 40 éves előmunkás esett áldozatul. — Novy egy ezer kilogramm súlyú acéltömböt akart gépdarun továbbítani, de, amikor a hatalmas öntvény már a magasba emelkedett, a daru felvonó lánc a csigából kiugrott és az óriási súly tömb az alatt álló Novyra zuhant. A szerencsétlenül járt ember a katasztrófa következtében pár perc múlva kiszvedett.

— BORZALMAS SZERENCSETLENSÉG A MEGGYSZÜRETEEN. Bánsági tudósítónk jelenti: Szinte egyedülálló, különös szerencsétlenségnek esett áldozatul Bruckenau bánsági községben Schiller Ferenczné községbeli fiatal menyecske. Schilleréknél meggysszüret volt a szőlőskertben s a fiatal asszony egy magas fa tetejére mászott fel meggyet szedni. — A menyecske munkája közben elvesztette egyensúlyát és a meggyfa alatt álló egyik szőlőtőke karójába zuhant, amely a fiatal asszony alsó testébe hatolva, a szerencsétlent a szó szoros értelmében felnyársalta. Schilleréknél borzalmas sérüléseivel kórházba szállították, de életbenmaradásához semmi reményt nem fűznek. Ugyanez alkalommal egy Drescher Teréz nevű asszony is szintén lezuhant a fa tetejéről, azonban csak könnyebb, veszélytelen sérüléseket szenvedett.

— EGY NYOLCÉVES KISLÁNY TRAGIKUS HALALA. Marosvásárhelyről jelentik: Tragikus körülmények között halt meg Gyulas Katalin nyolcéves nyárádkörtvélyesi kislány. A leányka fürödni ment a Nyárádba, ahol örvénybe került és fulladozni kezdett. Kiáltásaira többen elősiettek és ki is mentették a gyermeket, aki azonban, az izgalom következtében megőrült, majd három órai borzalmas szenvedés után, meghalt. A tragikus eset a községben nagy részvétet keltett.

— A HINTABAN CSAPTA AGYON A VIL-LAM. Resicabányai tudósítónk jelentése: Rendkívül nagy részvétet keltett Wolfsberg krassómezei községben egy különös gyermektragédia. Östern Péter földműves, feleségével együtt mezei munkára ment s két éves fiacskájukat egy, az udvaron levő fára felkötött hintára helyezték el, távollétük idejére. Alig kezdtek azonban a szülők munkájukhoz, a mikor hirtelen vihar kerekedett s ök sietve igyekeztek hazafelé, hogy a vihar elől gyermeküket fedél alá vigyék. Közben egy villám lecsapott éppen arra a fára, amelyre a gyermek hintágya volt felkötözve s a villám a kis gyermeket agyonütötte. A futva hazatérő szülők kis fiuknak már csak elszenesedett holttestét találták a hintában.

★ NŐI SZABÁSZATI TANFOLYAM BRASSÓBAN. Folyó hó 6-tól kezdődőleg egy 3 hetes női ruha és kabát szabászati tanfolyamot tartok, a legújabb párisi szabászati módszer alapján. Cím 13754. szám alatt a brassói kiadóban.

— JÓVÁHAGYTA A TABLA DOMSA MAROSVÁSÁRHELYI JÖVEDEKI FŐNÖK BÜNTETÉSÉT. Marosvásárhelyről jelentik: A tábla ma tárgyalta Domsa Jakab, volt marosvásárhelyi dohányjövédéki főnök büntetését. Domsz tudvalevőleg 750 ezer lejt sikasztott el a monopóliumtól, amiért a törvényszék első fokon egy évi és nyolc hónapi fogházra ítélte. A tábla ez a büntetést most jóváhagyta.

Helyiképviselet

keresünk Brassó és környékére.

Ajánlatokat, Harisnyagyár" jel-igére, RUDOLF MOSSE-hoz Oradea, Strada Alexandri

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. D. Voima Aurél egyetemi magántanár, a brassói köz-kórház főorvosa, bőr- és nemibetegségekben és kozmetikában rendel 3-5. Kórház-utca 16.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzadás, hát- és derekfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponta többször bevéve, hathatósan segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések igazolják, hogy a Ferenc József viz alhási megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphó.

— TRAGIKUS GYERMEKHALÁL. Lugosi tudósítónk jelentése: Borzalmas tűzhalálnak esett áldozatul tegnap' Ohabaforgács szörényi megyei községben egy 1 éves kisfiú, Brancu János földműves egyetlen gyermeke. Reggel a szülők mezei munkára mentek ki a szántóföldre és a kis fiút egyedül hagyták otthon a házban. Az ügyes, eleven eszű kis fiú örömet akart szerezni a munkából hazatérő édes anyjának és ezért a tűzhelyen tüzet rakott. Közben azonban a fellobogó lángtól tüzet fogott a gyermek ingje és, mire jajveszékeltéseire a távoli szomszédokból segítségére siethettek, a kis fiú olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid idő múlva meghalt.

— A Cetatea bank betéteseinek gyűlést tartanak. Kóhalomból jelentik: Az utóbbi évek legsufosabban megbukott pénzintézetének, a Cetatea banknak a betéteseinek szombatán, július 4-én gyűlést tartanak Kóhalomban. Ezen a gyűlésen beszél majd meg azt a magatartást, amelyet a bankkal szemben tanusítani kívánnak.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint meleg, felhősebb és zivatarra hajlamos idő várhat.

★ KÖSZÖNETNYILVANITÁS. Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Klein Izákné szül, Klein Bella elhalálozása alkalmából részvételüknek bármilyen formában kifejezést adtak. A gyászoló család.

★ REKORDOT ALLITOTT BE A NYÁRI SZÉZONBAN A BRASSÓI ASTRA MOZGÓ. Ismét Ero-slá-gert mutat be ezen a héten. Ennek a slágernek azonban az a különös érdekessége, hogy az asszonyok, lányok kedvence, Harry Liedtke először fog hangosfilmben beszélni. Legjobb szerepét fogja játszani a „Korvettkapitány” című, németül beszélő slágerfilmben. — Partnerei: Maria Paudler, Lya Eibenschütz, Fritz Kampers, Hans Junkermann. Két órán át kacag és mulat a közönség. Két órán át gyönyörködik kedvenceinek játékában. Bemutató pénteken.

★ POHL ALARICH, operatőr-sebész és nőgyógyász, a lipseai St. Georg kórház sebészeti klinikájának (Prof. Hellernek, volt első tanársegédje), megnyitotta rendelőjét, Brassó, Kolostor-utca 17. szám alatt. Rendel 11-1 és 4-5 és operál a Diakonissa-sanatóriumban.

★ A FUMOSAN cigaretták aromája kitűnő. — Teljesen ártalmatlanok.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Voima Aurél egyetemi magántanár, a brassói köz-kórház főorvosa, bőr- és nemibetegségekben és kozmetikában rendel 3-5. Kórház-utca 16.

★ MINDEN GYERMEK MEGMONDHA-TJA! Univerzal-fényező (politur) való az Ön házába! Akár parkettpadlót akar vele fényes-re kifelni, akár a lakautót akarja rendben tartani, mindenfajta fa- és bőrúrura fényesen bevált.

Jó cipőnek — jó cipőasztal! Ez a Pyram Paszta!

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

Ma csütörtökön fut utoljára

Az ucca anyyala
című hangosfilm.

Holnap, péntektől világsláger, premier,

Harry Liedtke

első hangos. beszélőfilmje

A Korvettkapitány

című németül beszélő film fut,

A film többi szereplői: Lya Eibenschütz, Maria Paudler, Fritz Kampers, Hans Junkermann

JÖN!

CHARLIE CHAPLIN

„A nagyvárosi fények” című film.

Telefon: 518

„MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma csütörtökön premier. Német beszélő, éneklő táncos filmoperett

Előbb a Hanna, azután a Panna

(A JÓ HÁZASSÁGHOZ NEM KELL HOZOMÁNY). Western-beszélőgép. Magyar feliratok

Következő világsláger német beszélő, énekes bűnügyi hangosfilm

SAKK-MATT

Főszerepben:

Gerda Maurus, Trude Berhner, SIEGFRIED ARNO, Bernhard Götzke, Walter Rilla, Hans Brausewetter.

Közgazdaság

Beszüneti működését a resicai Romana R. T.

Resica, július 2

A „Romana” falepároló részvénytársaság, amely normális viszonyok között több száz munkásnak adott kenyeret, a súlyos gazdasági válságra való tekintettel elhatározta üzemi működésének hosszabb időre szóló felfüggesztését. A Romana egyelőre két hónapra tervezi az üzemszüneteltetést és gépeit július 15-én állítja le.

Milyen községek termését pusztította el a június huszonötödiki vihar

Segítséget a károsult gazdáknak!

Brassó, július 2.

Június hó 25-én éjjel óriási jégvihar sepeget végig az erdélyi falvakon. A tomboló jégvihar elemi erővel semmisítette meg száz százalékkal a következő községek határában a termést: Kolozsmegyerben: Vistá, Nádasdará, Mócs, Mezőmehes, Mezőbáld, Felsőszuk, Bodonkut, Kajántó, Felsőtök. Marosmegyében: Gernyeszeg, Deményháza, Mezőkölpény, Szováta, Disznajó, Magyaró, Lukácsfalva, Holtmaros. Kisküküllőmegyében: Dicsőszentmárton, Radnót, Adámos, Nagykend, Szamosmegyében: Dacá, Reteg, Noszoly. Naszódmegyében: Beszterce, Budus, Bilak. Tordamegyében: Szentjakab. Nagyküküllőmegyében: Keresd. A vihar nemcsak terményekben, hanem gazdasági épületekben is nagy károkat okozott. Az Erdélyi Gazdasági Egylet a mezőgazdasági kamarák útján a kormányhoz fordult a kárt szenvedett gazdaközönség segélyezése érdekében. Felkérte a kamarákat, hogy költségvetéseiket végigkérjék a kárt szenvedett gazdaközönség segélyezése érdekében. Felkérte a kamarákat, hogy költségvetéseiket végigkérjék a kárt szenvedett gazdaközönség segélyezése érdekében. Felkérte a kamarákat, hogy költségvetéseiket végigkérjék a kárt szenvedett gazdaközönség segélyezése érdekében.

Az 1925 óta épült házak is adómentesek

Az építkezésre levett kölcsönt levonják a ház értékéből

Bukarest, július 2.

Az építkezés elősegítésére a kormány, mind megítült — törvényjavaslatot terjesztett be, amely javasolja, hogy minden 1925. óta épített ház is tízeven százalékkal teljesen adómentes legyen, továbbá öt évi is 25, újabb öt évi pedig 50 százalékos adókedvezményben részesüljön.

A kedvezmény a pótdóra is vonatkozik.

A ház jövedelmét nem számítják be a globális adóba.

Jelentős a javaslatnak az az intézkedése is, amely megengedi, hogy a háza felvett adósságokat is beszámítsák.

Tőzsde

1951. július 2

Zürich. (Nyitás): Berlin 122.52, Amsterdam 207.70, New-York 516.55, London 2511 és fél, Milánó 2700; Prága 1529 és fél, Budapest 9001 és háromnegyed, Belgrád 911 és háromnegyed, Bukarest 307.50, Varsó 57.85.

TENISZ - labdák Lei 45-161
- ütők 500-161
felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Augusztus 1-ig felfüggesztették a régi italmérési jogok árverését

Bukarest, július 2

A régi italmérési jogok védelméért folytatott kétségbeesett harcban ma váratlan és szinte már nem remélt fordulat állott be. A magyar parlamenti deputáció és különösen Szabó Béni képviselő fáradhatatlan és folytonos intervenálásának eredményeképpen a minisztérium intézkedett, hogy a régi italmérési jogok árverését augusztus elsejéig felfüggeszék. Megvan a remény arra, hogy ez alatt az egy hónap alatt sikerülni fog a személyben forgó szerzett jogokat biztosítani.

Minden! megessz az adó

Hadaró-fával fognak csépelni az idén, mint évszázadokkal ezelőtt

A cséplőgarnitúrák a színekben rozsdásodnak

Brassó, július 2.

Több ízben szövéttük már azokat a horribilis terheket, amelyek a cséplőgéptulajdonosok vállára nehezednek és amelyek lehetetlenné teszik a cséplőgépek használatát. A cséplőgéptulajdonosokat már az előző években olyan súlyos adóval terheltek meg, hogy egyes vidékeken összes béreséplői kénytelenek voltak beadni az iparengedélyeket. A helyzetet súlyosbította és lehetetlenné tette a géptulajdonosok számára ezenkívül még az a körülmény, hogy a hajtóanyagok is olyan drágák, akkora adóval vannak terhelve, hogy a mai alacsony gabonárákkal nem állanak arányban, úgy, hogy a gazdák kénytelenek volnának a termésüknek egy negyedét cséplési költségekre fordítani.

Elérkezett a 24-ik órája, hogy a kormány a kedvezményes áru benzín-, petroleum- és olaj-árakat még igen tetemes összeggel redukálja, mert az aratás a síkvidékeken már megkezdődött és ha nem siet a gazdák segítségére, hadaró-fával lesznek kénytelenek a gazdák háziszükségletüket kicsépelni, mint évszázadokkal ezelőtt tették. A kölcsön pénzen vásárolt cséplőgarnitúrákat a színekben fogja a rozsdá megenni. A gyárak nem tudván követeléseiket behajtani, emelkedni fog a kényszerregezésük száma és a munkanélküliség.

Értesülésünk szerint akció indult meg, hogy még a cséplési idő megkezdése előtt rábírák a kormányt a cséplőgépek adójának csökkentésére.

Nem hosszabbítják meg a tűzifa fuvardíjkedvezményét

A kis egzisztenciák tömegét érinti hátrányosan a CFR elhatározása

Bukarest, július 2.

Heteken, sőt hónapokon keresztül erős küzdelem zajlott le a belföldi tűzifatermelők és kereskedők különböző csoportjai között a vasúti fuvardíjak kérdése körül. Mint ismeretes, a CFR már évek óta olcsóbb szazontarifát szorított beállítani február elseje és augusztus 15-ike között a tűzifa részére. Ezt a kedvezményt a tűzifások szerették volna egész évre kiterjeszteni, annál is inkább, mert a kedvezményes szállítási nyári hónapok csak a vasúti számára jelentenek ázszezon a vagonfólsleg és a kevés szállítmány szempontjából, míg a tűzifakereskedők tulajdonképpen a szonja éppen a téli hónapokban van.

A tűzifa fuvardíjának egész éven át érvényes csökkentését nem sikerült kiharcolni, de még a nemzeti parasztpárt kormányzása alatt olyan megoldás is ve vetődött fel, hogy az 1951. évben, december 31-ig érvényben maradnak a redukált szazontarifák és 1952-ben a vasut egész évre szóló új fuvardíjakat fog

éltelhe léptetni. A kormányváltozással azonban ez a terv bizonytalanra vált, ami szemmel láthatóan idegesítette a piacot. A kereskedők nem tudták, szereznek-e be idejekorán a szükséges mennyiséget, nehogy a magasabb fuvardíjak miatt veszteségek érjék őket, vagy pedig várjanak a rendelkezésekkel, mert ha megmaradnak a leszállított fuvardíjak, akkor kamatvesztés érí őket.

Most végre eloszlaták Bukarestben ezeket a kétségeket, amennyiben a kormány elhatározta, hogy a szezonkedvezményeket nem hosszabbítja meg, illetve augusztus 15-én visszahelyezi érvénybe a rendes fuvardíjakat. Ez a határozat a fakeskedelemnek meghozta ugyan a biztonságot, de annál hátrányosabb a fogyasztókra. A helyzet most ugyanis az, hogy a jómódu fogyasztók, akiknek volt rá pénzük, a szazontarifára idején lényegesen olcsóbban tudták beszerezni téli faszükségletüket, míg a kisemberek tömege, amely amugyis annyi gonddal küzd, jóval drágábban fogja megfizetni a téli tűzifát.

A tordai földgázfogyasztók harca a „Sonametan” ellen

35 milliót akar a „Sonametan” a tordai logyasztókon felhajtani

Torda, július 2.

A tordai földgázfogyasztók és a „Sonametan” gáztársaság között megindult harcra már beszámoltunk. Ezzel kapcsolatosan nem érdektelen a harc indítókaira rávilágítani.

Midőn annakidején a földgáz Tordára bevezették, azon évek között, amelyekkel a lakósságot a megalakult „Torda városi Földgáz Rt.” a földgáz bevezetésére rávenni igyekezett, az egyik legnyomósabb érv az volt, hogy a föld-

gáz ára sohasem lehet magasabb a tűzifa árának legfeljebb 75 százalékánál. Az eredeti állami engedélyokirat pedig világosan és határozottan kimondja, hogy a gáz ára, amelyet a fogyasztók a gáztársaságnak fizetni tartoznak, sohasem lehet magasabb a községben esseni tözsdén jegyzett árának 80 százalékánál. A lakósság ilyen feltételek mellett határozta el magát a gáz bevezetésére.

Ezzel szemben a gáztársaság az impériumváltozás után a földgáz árát fo-

kozatosan állandóan emelte olyannyira, hogy a gáz ára ma már jelentős mértékben túlhaladja a tűzifa árát. Ennek bizonyosságául csak néhány példa szolgáljon. Egy főtéri üzlet évi gázdíja 1950-ban több mint 5000 lejtt tett ki, míg ugyanezen üzlet fával való fűtése nem került többé 2500 lejtnél. Egy 7 szobás irodahelyiség évi gázdíja 18.000 lejtt tett ki, míg ugyanezen irodahelyiséget fával 12.000 lejért jól ki lehetett volna fűteni. A magánlakások díja is legalább 20 százalékkal drágább a fával való fűtésnél.

A gáztársaság azonban mindezzel nem törődött, hanem a gázdíjakat ahelyett, hogy leszállította volna, ez év április 1-én, két évre visszamenő hatállyal 42 százalékkal felemelte.

Vegyük kissé szemügyre, hogy mit jelent e gázdíj-felemelés a város közgazdasági életének szempontjából. A gáztársaság az elmúlt 1950. évben beszédett a fogyasztóktól gázdíjak fejében kb. 25 millió lejtt, tehát minimálisan 5 millió lejjel többet, mint amennyiben a fával való fűzés került volna és 12 millió lejjel többet, mint amennyit az eredeti engedély-okirat alapján jogosítva volt felszedni. Köbméterenként ugyanis 58 bani helyett 1 lej 2 banit szedett. Most pedig ezt az összeget fel akarja emelni 55 millió 500 lejre, tehát a megillető összeg több mint kétszeresére.

A harc tehát megindult. A gáztársaság tehát arra számít, hogy a fogyasztók nem mondanak le arról a kényelemtől, amelyet a gáztüzelés reájuk nézve jelent és amelyet már megszoktak és ezért hajlandók lesznek a felemelt gázárakat is megfizetni. Aki pedig nem fizet, attól egyszerűen megvonják a gázt. A fogyasztók viszont azt mondják, hogy ha nem jutnak méltányos árban a gázhoz, akkor áttérnek a fával való tüzelésre és akár örökre is lemondanak a gáztüzelésről.

Ennélfogva ebből a harcból a fogyasztók, ha kitartanak, csak mint győztesek kerülhetnek ki, vagy pedig megszűnik teljesen Tordán a gázfogyasztás.

(n-n)

Ha nincs pénz kenyérre, majd lesz bélyegre

1 lejes bélyeget kell ragasztani 1 kg. kenyérre

Bukarest, július 2.

Beszámoltunk a kormánynak arról a tervéről, hogy a kenyérfogyasztást a gabonatermelők javára megadóztatja.

A javaslat azt tervezi, hogy 1 lejes és 50 banis bélyeg felragasztását teszi kötelezővé a kenyérre és az így begyűlt összegekből adja a gabonatermelőknek a prémiumot.

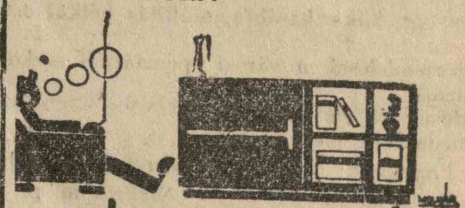
A kormány fel akar ezenkívül állítani egy vetőmag-analízis intézetet és a legjobb minőségű vetőmagot szintén jutalmazni kívánja.

Végül ezentul minden gabonafizetlet be kell jelenteni.

A törvény rendelkezései ellen vétőket 5—50 ezer lejig terjedő büntetéssel sújtják.

— PETROZSÉNY, PETRILLA ÉS LÓNYA-I T. ELŐFIZETŐINKHEZ. Szíves tudomásulvétel végett közöljük, hogy július hó elsejétől az előfizetői lapkezelést Joó Dénes, leépített lapnyelvi bányai tisztre bíztuk, s jelzett naptól kezdve, a dévai fiókkiadóhivatalunk által kiállított nyugták alapján, kizárólag nevezett jogosult az előfizetői díjakat, — így a hátralékokat is, — beszédni. A lapkezelésben beálló változásra való tekintettel, esetleges reklamációkat szöbelileg Joó Dénes úrnál, Petrozsény, Calea Regele Ferdinand 110. szám alatt kérjük előterjeszteni, vagy pedig írásbelileg a dévai fiókkiadóhivatalunkhoz jelenteni.

HA BUTOR LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
MOTTO:
ELSŐREZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Irja: Baktay Ervin

Balrám Szaheb

meglérese

Különös emberrel találkoztam. Talán manapság egyedül Indiában akad ilyen — ámbár nagy a világ, ki tudja? — hát ha máshol is történik hasonló dolog és él hasonló ember. Annyi bizonyos, hogy az öreg Európában még sohasem találkoztam olyan emberrel, mint anilyen Tāt Baba, a dhólpuri szent. És könyvekben, krónikákban is vissza kell lapoznunk a hetedik századig, hogy a dhólpuri fakir történetéhez fogható históriára bukkanjunk. Szent Hubertus legendáját mindenki ismeri, vagy legalább annyit tud róla, hogy a vadászok védőszentje. És ez a legcsodálatosabb az egészben, Ázsia fiai semmiesetre sem estek volna ilyen logikátlanok. Hubertus, aki nagy vadász volt, Nagypéntek szent napján is nekivágott a csalátnak, hogy biztos nyílával kioltsa egyházi erdei vad életét, ám egyszerre csak hófehér szarvasokkal találkozott. A szarvas homlokán sugárzó kereszt ragyogott és a megdöbbszent vadász térdre hullott a titokzatos jelenség előtt. Elég az hozzá, az intelmet annyira szívére vette, hogy eldobta fegyvereit és fogadalmat tett, hogy azontúl soha többé nem fogja Isten teremtményeinek vérét ontani. Kolostorba vonult és szent életet élt — és valószínűleg még lütti püspök korában sem álmolta volna, hogy a vadászok majd századok múltán, ahelyett, hogy példáját követnék, egyszerűen védőszentjükké fogják kinevezni. A kései Nimródok felfogása szerint tehát szegény Hubertusnak, aki undorral lökte el gyilkos ijját, segítenie kell őket, hogy minél gazdagabb zsákmánnyal térhessenek haza. Hát, mondom, ez a logikátlan, mi türelem, tagadás, tipikusan nyugati dolog — itt, a messze Keleten, nem estek volna az emberek ilyen fonák következetlenség hibájába.

Hanem térjünk a tárgyra, hadd mondjam el az indiai Hubertus történetét. Ez nem legenda, hiszen Balrám Lál (akit ma már csak Tāt Babának, azaz „Zsákruhás atyá”-nak neveznek) nem a régmúlt századokban élt, magam is beszéltem vele és történetét olyanok mondták el, akik az eset szemtanúi voltak, ugyanis a dhólpuri szent maga nem beszélt rólt sohasem.

A dhólpuri Mahárádza birtokán hatalmas őserdő terül el. A dzsangal hemzseg a vadaktól, a királytigristől és a párdutól kezdve egészen az őzekig és a fürgé kis mókusig minden, Indiának ezen a vidéken otthonos állat megtalálható benne. Hanem a Mahárádza igazi hindu, nem engedi, hogy területén bármilyen állatot is megöljenek. S ezért a legvérszomjasabbnak tartott dölővadak sem okoznak zavart. Hiszen a természet gondoskodott róluk és ha az ember nem irtja a kisebb vadakat, amelyeket a Nagy Rend a ragadozók táplálékául rendelt, akkor ezek könnyen megtalálják a „mindennapi betevő falatot” és nem kénytelenek emberre vadászni, akiktől minden állat ösztönösen retteg. Így hát a dhólpuri Mahárádza erdeiben előfordul, hogy a sűrűsége átvezető út

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 14874—1951. Serv. silvic.

HIRDETMEY

Brassó város interimár bizottsága 1951. június hó 26-án tartott ülésén a saját nagyvárakból, a következő tűzifa árakat állapította meg:

1000 kg. bükk hasábfa, aprítva és hazaszállítva 700 lej.

800 kg. bükk hasábfa, aprítva és hazaszállítva 560 lej.

1000 kg. bükk hasábfa, hazaszállítva 575 lej.

800 kg. bükk hasábfa, hazaszállítva 460 lej.

1000 kg. bükk hasábfa, szállítás nélkül 500 lej.

800 kg. bükk hasábfa, szállítás nélkül 400 lej.

Megrendelések a városi pénztárnál eszközölhetők.

Brasov, la 26. Junie 1951.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Secretar General:

Suciu m. p.

Socaciu m. p.

Seful serviciului:

Ing. J. Albrich m. p.

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyban.

Kertész Henrik, Brassó.

8. OLDAL

kellős közepén tizlányi tigrissel találkozik az autó, amelyen a vendéglátó Rádza szokta kocsikázni barátait és azokat a látogatóit, akiket erre a kitiün-tetésre érdesnek tart. A tigris csak immel-ámmal kotródik félre a gépkocsi elől, nem fél, de nem is mutat támadó kedvet. Megszokta társaival egyetemben, hogy itt, ezen a tájon, az ember nem a pusztító vadak igazi királya, hanem jóindulatu élőlény-testvér. Azért a Mahárádza gondoskodik arról is, hogy valami váratlan veszedelem ne érje vendégeit: az autót két biztoskezü sikarri (indus vadász) ül, elrejtett, de lövésre készen tartott fegyverrel. Hiszen, ki tudja, odavetődhet holmi „idegen” tigris, amely már embervért kóstolt. Az ilyen állat nem akar többé más táplálékot élni és messze földre elköborol, annál is inkább, mert díjat tűznek ki a fejére és ha valamely épkezláb vadász akad a kerületben, az mind utána veti magát. Hanem, ugyátszik, még az emberevő tigrisek is respektálják a béke erdejét — legalább eddig nem fordult elő, hogy a sikarriknak használniok kellett volna a fegyvert.

Ennek az erdőnek közepén, terjedelmes tisztáson sziklás domb emelkedik. Kopár, szögletes szirtek halmozódnak egymásra és a tekervényes ösvény e gígaszi kavicsok közt kuszik fel a dombtetőre, hol barlang szája sötétlik. A barlang előtt mohos oszlopok emelkednek, durván egyberőtt kis tornácféle előzi meg a barlang bejáratát s a tornác mellett kőbevált ciszterna gyűjti össze a felhővizet.

Itt, ezen a tornácra lakik Tāt Baba, a dhólpuri szent. Egyetlen zsákrongyöntös fedi szikár, de izmos testét, feje csillog a napfényben, ismára van ayirva, mint ahogy szakállt vagy bajuszt sem visel a fakir. Csontos, a szó szoros értelmében viharvert arcán szelid, békés mosoly ül és szemeiből olyan megingatlatlan szinte földöntúli békeség derűje árad, amihez fogható a mi gondoktól (sajnos, oly gyakran fölösleges gondoktól) üzött és az élethajzában meggyötört Európánkban nem egykönnyen találhatunk. És Tāt Baba homlokához emeli összetett kezét, hogy királyokat megillető módon köszöntse látogatóit. Mert a dhólpuri szent mindenkit mély hódolattal üdvözlő és még a legutolsó kulit is Rádza (király) megszólítással tiszteli.

Olyan itt ez az ember, mintha a békés erdő védelmező szelleme öltött volna benne testet. Szinte megfoghatóan érezzük a lényéből kiáradó nyugalom és derű atmoszféráját.

Pedig Tāt Baba nem volt mindig ilyen békés, szelid ember. Tizennégy esztendővel ezelőtt, amikor még mindenki csak eredeti nevén, Balrám Lálnak ismerte, zajos cimborá, messze földön híres-neves vadász s általában nagy sportember volt. Nem eshetett jóra való tigrisvadászat nélküle, de azért nem vetette meg a kevésbé veszedelmes, vagy az egészen veszélytelen vadak üzését sem. Házának falait és padlóját másfél-öles tigrisbőrök, vadkanfejek és igazán mutogatnivaló agancsok ékesítették. Fegyvertáblán büszkélkedtek a gyors gyilkolás pompásnál pompásabb szerzői, angol és belga vadászpuskák, ismétlő karabélyok, könyöknyi vadászkések, meg a hosszú lándza, amit az Indiában szokásos pig sticking-nél szoktak használni, mikor lóháton lándzsával üzik a vaddisznót. És Balrám Szaheb bizonyosan jól nevetett volna azon, ha valaki a büszke trofeumok láttára azt mondta volna neki, hogy ő egy szép napon hátat fordít mindennek a loznak és megtagadja a vadászat passzióját.

De hát „ki mondhatná meg, mi van a homlokára írva?” — mint ahogy a régi hindu bölcsék emlegették... És Balrám homlokára nyilván nem az volt felírva, hogy vadásztrofeumokkal tulzsufolt házban, előregedett sportsmanhez illő reumától nyögve lehelje ki majdan a lelkét s azt az emlékezetet hagyja hátra, hogy egykori társai a vadászatot követő poharazás közben el-elemlegessék: „Az volt csak a derék cimborá, hogy tudott banni a puskával és hogy tudott inni!”

Ugy történt a dolog, hogy Balrám Szaheb egy szép napon, szokása szerint, nekivágott egypár haitó és néhány vadászcimborá társaságában a dzsangalnak. Egyszerre csak őz ugrik fel a bozótból — egy dörrenés, egy villanás... és egy jelentéktelen őzzel kevesebb él Isten szép világában. A Szaheb odakiált egy hajtót, átadja neki a kését és meg-

parancsolja, hogy huzza le az őz bőrét. A félmeztelen indus szolga neki is áll a munkának — hanem, mikor felvágja az elejtett állat testét, kiderül, hogy a suta vemhes volt: apró, még szunnyadozó élet ígértesedett benne...

Szerkesztői üzenetek

Unitárius lelkész. B. cikkét elküldtük székelvudvarhelyi tudósítónknak.

292937. sz. előfizető. Sajnáljuk, de nem tudjuk a közelebbi címét. — Csak úgy, hogy Champs Elysées, aligha kapja meg még a jó postájú Párisban sem.

N. K. B. levelét elküldtük Mikes urnak.

Electrolonea. Kár érdeklődni is e sorsjegyek iránt, mert egyáltalán nincs már semmi értékük, s a kihuzott nyeremények összege is alig tesz ki néhány fillért.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Traktorok, cséplők, elevátorok, motorok, hengerek, sziksziták és mindenféle malmi gépeket olcsón szállítunk. Friedrich-gépgyár, Temesvár. 15392

Villanyerőre berendezett komplett lakatos és vevőruhagyár üzemen a legmodernebb présekkel és szerszámokkal autogén-hegesztővel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, ill. ezen üzemhez pénzes működőtárs kerestetik. Bővebbet dr. Gyulay János ügyvédnél, Temesvár. 15709

Eladó 1100 mm Glayton Shulleworth cséplőszekrény. Megtekinthető Modi Józsefnél, Egerpatak. 15721

Malom, 11-járatu, modernül berendezett, Arad megye Semlakon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 15702

Brassóban, főuccában, adómentes ház, 2 üzlet átadó, jól jövedelmez. Kapu-uccában üzlet kiadó. Belvárosban üzlet, lakással rögtön kiadó. Bolyában telek 22 ezer lej, 400 négyzetméter. Bővebbet Kórház-ucca 18. Friedmann Mari. 15751

Mindenemű íróinták I-a minőségűek, kimérve, vagy üvegekben. Mintákat ingyen. Brassó, Tintagyár, Közép-ucca 21. 15749

Takaréktüzhely és különféle butordarabok olcsón eladók. Brassó, Kő-ucca 2—b. 15748

Eladó Nagyváradon központban évi tiszta 400 ezer lej jövedelmező, szép palota, három milliárd. Cim Rudolf Mosse-nál. Oradea. 15745

Eladó betegség miatt jömeneteli üzlet egymillió értékű árvalu Oradea központjában. Cim Rudolf Mosse hirdetőirodában Oradea. 15744

Eladó 1800000 lejért villa, Bukarestben, a Parcul Bonapartban, modern kényelem, ház 135, telek 740 négyzetméter, kert, adómentes. Praga 6. sz. 15742

Arató és fűkaszalógépalkatrészek, jutányos árban kaphatók. Hermann, Brassó, Vár-u. 98. 15740

Keresünk megvételre egy cséplőszekrényt, hatos számú, feles keresztet. Torday György Apáca. 15753

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nevű vállalatának kiadása és elosztása vonatkozásában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBÍZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyei részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-út 37. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros megyék részére. — Szilágysomlyó: (Háleria Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dáas József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

K. A.-né, Sajnáljuk, de többet arról az amerikai hagyatékáról nem tudunk, az illető lapszámot a kiadóhivatal pedig csak akkor küldi el, ha azt pontosan megjelöli. Nekünk arra, hogy előkeressük és lemosoljuk, nincs időnk.

Ocna. Egyelőre alig van kilátás kívánságuk mellánylására, mert a parlament már elintézte az ügyet. De azért jó lesz az ügy felszínén tartani és óhajukat legalább a magyar képviselőkkel közölni, hátha még tehetnek valamit.

021340—3125242 sz. előfizető. A közlemény akkor már nem volt aktuális, de másrészt lehetetlen, hogy minden beküldött írásra is megkülön válaszoljunk. Legyenek azonban meggyőződve, hogy ügyüket senki melegebben nem érzi át és nem karolja fel, mint a B. L., mely az iparosság égető problémáival és seoeivel nap-nap után foglalkozik.

Pönögei. A Maros és Olt regéjét áadtuk az Ifjuság rovat szerkesztőjének.

Uj, eredeti akác- vagy virág-

mézet küldök franco 5 kg. bődönben postán pr. kgr. 56 lej. A csomagolásért felszámítok 30 lejt. A. J. Keller, Medias. 15752

Allást keres

Kereskedelmi végzett fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cim 15719 sz. alatt a brassói kiadóban.

Házvezetőnői állást keres magános nő, harminchárom éves magános urhoz vagy plebániára vidéken. Kádár Jucika, Bukarest, Masina de Paine 42. 15745

Urinő családias otthonra talál nagyon olcsón. Brassó, Kapu-ucca 23. emelet. 15747

Butorozott uccai szoba 2 személy részére kiadó. Bukarest, Str. Brezoianu 8. I. emelet. 15742

Keresek egy három vagy négy szobás modern lakást azonnal, vagy aug. végére. Cim 15731 sz. alatt a brassói kiadóban.

Keresek augusztus elsejére 3—4 szobás modern lakást Brassó belvárosában, vagy annak közelében. Cimeket „Egész séges, napos” jelígre a brassói kiadóhivatalba kérek 15725

Tusnád-fürdő

a kontinens legszebb strandfürdője

15342

Gyógyfürdők

Zene — Tennis — Vasuti kedvezmény

Volt fűrészüzem igazgató elfoglalta a szakmán kívül is bármilyen állást, 42 éves agilis szervező erő, autót is vezet. Cim 15729 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Allást nyer

Közkezdveltségnek örvendő és könnyen elhelyezhető cikk, részlete való eladására, jó megjelenésű, szorgalmas, megbízható és garanciaképes urak alkalmazunk mint utazókat. A román nyelv ismerete feltétel. Ajánlközlásokat „Nagy jövedelem” jelígre Rudolf Mosse hirdető irodához, Cluj, kérik. 15752

Fogtechnikus gyakornoknak intelligensebb, középiskolát végzett fiu kerestetik. Cim: 15755 sz. alatt a brassói kiadóban.

Lakás

4 és 2 szobás modern lakás azonnal kiadó. Brassó, Rét-u. 8. sz. 15752

Kiadó 1 szoba konyhás lakás. Brassó, Szítás-ucca 62.

Vegyes

RAKTAR- ÉS IRODAHE. LYISÉGEK kiadók. „Vestis” r.-t. Brassó, Lensor 26. 15717

Dr. Hubbes, bőrgyógyász, rendel minden kedden és pénteken délelőtt 11—2-ig Brassó, Vár-ucca 53. sz. alatt, földszinten. 15734

Házasság

Nagykereskedő 25 éves, szépek mondott leánya vagyok. Hozományom 1.500.000 lej készpénz és berendezés. Ismeretségi hiányában ezuton kísérlem meg disztíngált urak ismeretségét megtalálni. Leveleket „Barna leány” jelígre a brassói kiadóba kérek.

Jól szituált özvegy földbir-tokos elvenne intelligens némi hozománnyal bíró egészséges nőt. Cimet szívességből közli Demeter István, Simeria, Jud. Hunedoara (lángá moara).

JULIUS 4.